

1 ÚVOD

1.1 Plánovanie podpory regionálneho rozvoja

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce /PHSR/ je základným strednodobým programovým dokumentom podpory regionálneho rozvoja na lokálnej úrovni. Nadväzuje na príslušné strategické dokumenty a programové dokumenty podpory regionálneho rozvoja na národnej a regionálnej úrovni a rešpektuje zásady regionálnej politiky SR a Európskej únie. Európska regionálna politika je predovšetkým politikou solidarity. Je spôsobom, ktorým EÚ poskytuje pomoc zaostávajúcim regiónom, pomáha pri konverzii problémových priemyselných oblastí, pri modifikácii vidieckych oblastí s upadajúcim poľnohospodárstvom a pri regenerácii zanedbaných častí miest. Ide o politiku finančnej solidarity, ktorá spočíva v smerovaní časti príspevkov členských štátov cez rozpočet spoločenstva do menej prosperujúcich regiónov a slabším sociálnym skupinám. V aktuálnom rozpočtovom období (2004 až 2006) tvorí objem financií určený pre regionálnu politiku jednu tretinu celého rozpočtu.

Za riadenie podpory regionálneho rozvoja zodpovedajú ústredné orgány štátnej správy, samosprávne kraje a obce. Ich úlohou v procese strategického plánovania je zabezpečiť efektívne a účinné financovanie aktivít, ktoré povedú k naplneniu definovaných cieľov vyváženého rozvoja regiónov.

V zmysle zákona č. 503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja a zákona č. 351/2004 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa tento zákon, za vypracovanie PHSR obce je zodpovedná obec, ktorá vykonáva činnosti na zabezpečenie realizácie jednotlivých procesov programovania. Hlavným cieľom PHSR obce je zabezpečiť vyvážený hospodársky a sociálny rozvoj obce, odstrániť alebo zmierniť súčasné nedostatky a zamedziť prehľbovaniu disparít a disproporcií.

PHSR obce v zmysle platnej legislatívy obsahuje najmä:

- analýzu podmienok a stavu v oblasti ekonomiky, občianskeho a technického vybavenia, podmienok pre kultúru, šport a rekreáciu a analýzu stavu životného prostredia, ochrany prírodných zdrojov a kultúrohistorického dedičstva,
- zhodnotenia rozvojového potenciálu a ľudských zdrojov
- hlavné smery rozvoja obce, stanovenie cieľov a prvoradých potrieb v rozvoji hospodárstva a podnikateľského prostredia, ľudských zdrojov, cezhraničnej spolupráci, cestovného ruchu, sociálnej infraštruktúry, dopravy a technickej infraštruktúry, kultúry, občianskej vybavenosti, služieb a životného prostredia,
- návrh finančného a administratívneho zabezpečenia.

Pre vypracovanie PHSR obce MVR SR vydalo (marec 2004) metodickú príručku, podľa ktorej je dokumentácia PHSR obce Hnojné vypracovaná. Pri tvorbe PHSR obce bola použitá metóda interaktívneho plánovania, pri ktorej bol uplatnený multidisciplinárny prístup. Do realizácie projektu boli okrem odborníkov a špecialistov zapojení aj obyvatelia obce, predstavitelia samosprávy obce (starosta a poslanci obecného zastupiteľstva). Tento prístup umožnil lepšie identifikovať problémy a potreby obce. Rozvojová stratégia, ktorá bola v procese tvorby PHSR stanovená, odráža tak záujmy všetkých skupín, ktoré sa procesu zúčastnili.

Pre tvorbu PHSR obce bola vytvorená akčná skupina zostavená z obyvateľov obce a poslancov Obecného zastupiteľstva, ktorá sa celého procesu tvorby PHSR obce zúčastňovala.

V I. fáze tvorby PHSR bola uskutočnená SWOT analýza obce. Bola realizovaná metódou brainstormingu s obyvateľmi za účasti facilitátora. Súbežne prebiehali práce na spracovaní sociálno-ekonomickej analýzy obce, ktorá bola vypracovaná odborným tímom pracovníkov Slovenskej agentúry životného prostredia Košice a jej externými špecialistami. Tento audit územia a zdrojov bol realizovaný územnoplánovacími metódami uplatňovanými v procese tvorby analytických územnoplánovacích podkladov (zber údajov a informácií, prieskum v teréne, využitie podkladov a dokumentov spracovaných pre obec, na úrovni okresu, resp. kraja). Ide o analýzu územnotechnických, prírodných, kultúrohistorických, sociálno-ekonomických a environmentálnych podmienok v území, identifikáciu problémov územného rozvoja a stretov záujmov v území, o zhodnotenie podmienok rozvoja územia, ich vyhodnotenie z hľadiska problémov v území a z hľadiska predpokladov a možností ich riešenia. Táto analýza územia bola rozšírená aj o analýzu ľudských a spoločenských zdrojov. Boli identifikované slabé a silné stránky územia a sociálno-ekonomických zdrojov. Po doplnení o výsledky SWOT analýzy obce bol syntézou analytických výstupov definovaný rozvojový potenciál územia obce.

Touto metódou bol vytvorený podklad, na základe ktorého bolo možné formulovať stratégiu usmernenia budúceho vývoja obce, tak aby boli zachované, resp. rozvíjané jej silné stránky, odstránené, resp. eliminované jej slabé stránky a boli využité príležitosti pre jej ďalší rozvoj, pričom boli brané do úvahy aj ohrozenia jej ďalšieho rozvoja. Proces strategického plánovania – výber cieľov, priorít, opatrení a aktivít prebiehal na stretnutí s obyvateľmi v akčnej skupine za účasti odborných expertov.

Na základe výstupov auditu územia a zdrojov a SWOT analýzy obce boli určené kritické oblasti a k nim priradené tri špecifické ciele, ktoré sú zamerané na riešenie najzávažnejších disparít v zmysle určeného programového prístupu. Pre jednotlivé ciele sú stanovené priority, ktoré obsahujú súbor opatrení zameraných na riešenie identifikovaných disparít. Programová štruktúra PHSR obce je zostavená tak, aby bol dodržaný súlad s programovými dokumentmi na podporu regionálneho rozvoja prijatými na národnej a regionálnej úrovni. Ciele, priority a opatrenia PHSR obce Hnojné sú kompatibilné s cieľmi, prioritami a opatreniami Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja (PHSR KSK) a s cieľmi národných programových dokumentov.

Pre zabezpečenie realizácie PHSR obce je stanovený systém inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia, na základe ktorého sa dosiahne efektívnosť procesu prípravy projektov na realizáciu opatrení PHSR obce. Dosiahnuté výsledky budú vyhodnocované prostredníctvom pravidelného monitorovania. Na základe získaných poznatkov sa predpokladá aktualizácia PHSR obce.

Vzhľadom na to, že v súčasnosti je čerpanie finančných zdrojov na podporu regionálneho rozvoja zo štrukturálnych fondov EÚ ohraničené skráteným programovacím obdobím na roky 2004-2006, do finančného plánu PHSR obce sú zaradené iba tie aktuálne aktivity, ktoré obec plánuje realizovať v rokoch 2005 a 2006. V roku 2006 je potrebné počítať s aktualizáciou PHSR obce, aby bola zabezpečená kompatibilita s programovými dokumentmi prijatými na národnej a regionálnej úrovni pre nasledujúce programovacie obdobie 2007 - 2013.

1.2 Východiskové a vstupné podklady

Pre vypracovanie analýzy boli použité nasledovné podklady:

- Záväzné podklady:

- 1) Metodická príručka pre vypracovanie PHSR obce (MVRR SR, 2004)
- 2) Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001
- 3) Územný plán veľkého územného celku Košického kraja, zmeny a doplnky z roku 2004.
- 4) Štúdia ekologickej únosnosti rekreačného priestoru Zemplínskej šíravy (OcÚ Zalužice, 2000).
- 5) Urbanistická štúdia Zemplínskej šíravy (projektová kancelária URBI Košice, 2001)
- 6) Územný plán Záujmového združenie obcí mikroregiónu „Juh Šíravy“ – prieskumy a rozboru a urbanistická štúdia (projektová kancelária URBI Košice, 2001 a 2004)

- Ďalšie podklady:

Pre vypracovanie analýzy boli ako podklady použité tieto materiály:

- Národný rozvojový plán (rámec podpory Spoločenstva)
- Sektorový operačný program Priemysel a služby
- Operačný program Základná infraštruktúra
- Sektorový operačný program Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka
- Sektorový operačný program Ľudské zdroje
- CIP INTERREG IIIA Maďarsko – SR – Ukrajina
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja

- Regionálny operačný program Košického kraja (august 2000).
- Regionálny operačný program NUTS II Slovensko – Východ
- Regionálny územný systém ekologickej stability Košického regiónu (URBAN v.o.s. Košice – ECOS s.r.o. Košice, 1993).
- Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability, 1. koncept (URBION Bratislava, 1991)
- Ohrozené oblasti životného prostredia v Slovenskej republike (kolektív SAŽP-COKOO Košice, 1998).
- Fytografický prehľad Slovenska. In: Atlas SSR, Veda, Vyd. SAV, Bratislava
- Návrh národnej ekologickej siete Slovenska – NECONET, Nadácia IUNCN, Slovensko, Bratislava.
- Geobotanická mapa ČSSR, SSR, Veda, Vyd. SAV, Bratislava
- Sčítanie ľudu, domov a bytov k r. 2001 v okrese Košice – vidiek.
- Vlastivedný slovník obcí na Slovensku (vydavateľstvo VEDA Bratislava 1977).
- Informácie o archeologických lokalitách, Archeologický ústav SAV, stredisko Košice)
- Vodohospodárska mapa SR M 1:50 000.
- Atlas krajiny SR

Ďalšie použité podklady sú citované priamo v texte jednotlivých kapitol.

Ako mapové podklady boli použité:

- základná mapa SR 1 : 10 000
- základná mapa SR 1 : 50 000
- základná mapa SR 1 : 500 000

1.3 Širšie regionálne a územné súvislosti

Obec Hnojné je súčasťou mikroregiónu Juh Šíravy, nachádza sa v severovýchodnej časti Košického kraja, tvorí južnú nábrežnú časť vodnej nádrže Zemplínska šírava a zároveň severnú časť Východoslovenskej roviny južne od predhoria Vihorlatských vrchov.

Z hľadiska rozvojových zámerov osídlenia sa južná časť hodnoteného územia nachádza:

- podľa KURS 2001 na východoslovenskej rozvojovej osi prvého stupňa : Košice – Sečovce – Michalovce – Sobrance – hranice UR,
- podľa ÚPN-VÚC Košický kraj na celoštátnej a nadregionálnej rozvojovej sídelnej a komunikačno-sídelnej osi v smere západovýchodnom v priestore Zvolen – Rimavská Sobota – Rožňava – Moldava nad Bodvou – Košice – Sečovce – Michalovce – Sobrance – štátna hranica s Ukrajinou.

Ťažiskom týchto rozvojových osí je cesta I. triedy č. 50 a priestor okolo nej v ktorom priamo leží hodnotené územie.

Územie mikroregiónu Juh Šíravy je vymedzené:

- zo severnej strany vodnou nádržou Zemplínska šírava a katastrálnou hranicou obce Jovsa,
- zo západnej strany katastrálnou hranicou mesta Michalovce,
- z južnej strany katastrálnymi hranicami obcí Zemplínske Široké, Čečehov, Jastrabie pri Michalovciach a Iňačovce,
- z východnej strany katastrálnymi hranicami obcí Blatné Remety, Blatné Revišťa, Veľké Revišťa, Fekišovce a Úbrež.

Územie obce Hnojné sa nachádza v severovýchodnej polohe v mikroregióne Juh Šíravy a je vymedzené:

- zo severu katastrálnymi hranicami obcí Klokočov, Kusín, Jovsa a Úbrež,
- zo západnej strany katastrálnou hranicou obce Lúčky,
- z južnej strany katastrálnou hranicou obce Závadka,
- z východnej strany katastrálnou hranicou obce Fekišovce.

Poloha v špecifickom prostredí

Špecifickosť prostredia hodnoteného územia vytvára jeho geografická poloha:

- v rekreačnom územnom celku Zemplínska šírava, ktorý je nadregionálneho až medzinárodného významu,
- v bezprostrednej dostupnosti cestnej dopravnej trase (cesta I./50) nadregionálneho a európskeho významu,
- v suburbanom pásme mesta Michalovce,
- v turisticky atraktívnom prírodnom prostredí podhoria Vihorlatských vrchov a vinohradníckej oblasti Tibava.

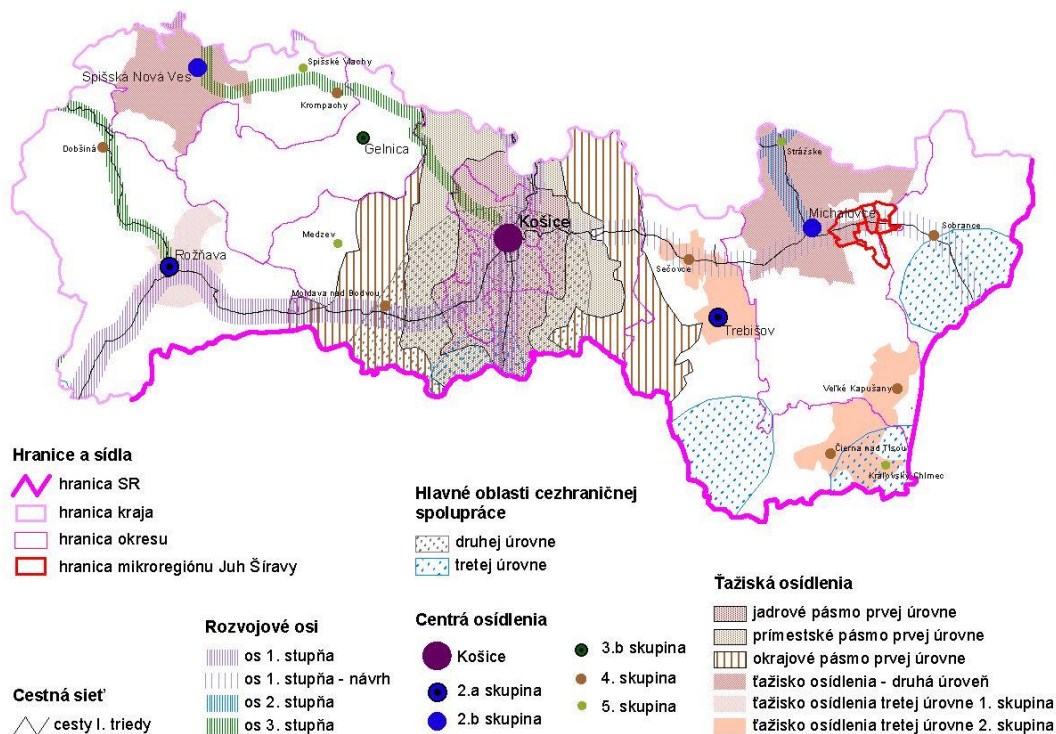
Kľúčovými regionálnymi a územnými danosťami vyššie vymedzeného územia sú:

- periférnosť územia v národnom merítku a rovnako z pohľadu EÚ (blízkosť hranice s Ukrajinou)
- dostupnosť pracovných príležitostí a sociálnej a vybavenostnej infraštruktúry vyplývajúca z polohy vo vzťahu k centráram osídlenia - predovšetkým k Michalovciam a sekundárne k Sobranciam
- jeho väzba na vodnú nádrž Zemplínska šírava, teda na rekreačný priestor medzinárodného významu, na území východného Slovenska (po Vysokých Tatrách) druhý najvýznamnejší
- dostupnosť nadradenej cestnej siete - cesty I/50 a výhľadovo diaľnice D 1, uvedené dopravné koridory prechádzajú územím mikroregiónu
- absencia technickej infraštruktúry, prioritne v oblasti vodného hospodárstva
- znížená kvalita životného prostredia daná dlhodobým negatívnym vplyvom priemyselnej výroby v centrách osídlenia Humenné, Strážske, Vranov nad Topľou, Vojany ale aj Michalovce
- znížená kvalita a hladina podzemných vôd vyplývajúca z vyššie uvedeného a z prevádzky vodnej nádrže Zemplínska šírava
- ekologicky narušená krajina charakteristická dlhodobou exploatáciou poľnohospodársky vysokoпродукčného územia.

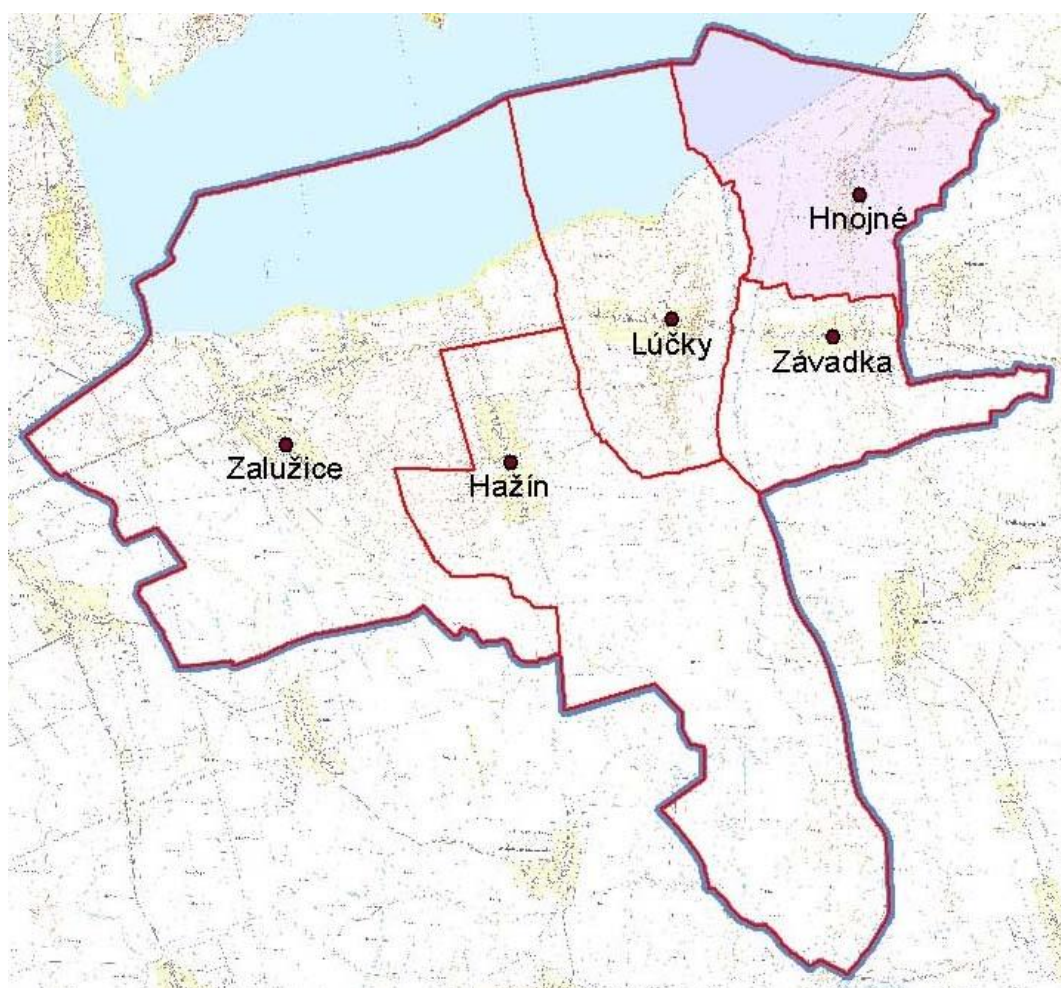
1.4 Vymedzenie a charakteristika územia

Sídlnú štruktúru hodnoteného územia mikroregiónu, vrátane obce Hnojné, tvorí sústava vidieckych obcí, ktorá je súčasťou osídlenia južného brehu Zemplínskej šíravy a osídlenia priestoru okolo cesty I/50 Michalovce - Sobrance.

Z hľadiska regionálnych a národných rozvojových zámerov osídlenia (Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 a ÚPN-VÚC Košického kraja, zmeny a doplnky 2004), sa územie obce aj mikroregiónu nachádzajú na východoslovenskej rozvojovej osi prvého stupňa: Košice – Sečovce – Michalovce – Sobrance – hranice UR, ktorej osou a ťažiskom je cesta I. triedy č. 50 a priestor okolo nej. Zároveň je toto územie v urbanizačnom priestore mesta Michalovce a v dostupnosti mesta Sobrance.

Územie mikroregiónu tvorí 5 obcí: Zalužice, Lúčky, Hažín, Závadka a **Hnojné**. Počet obyvateľov za všetky obce je 2 727, za obec Hnojné 228. Súčet rozlohy všetkých katastrálnych území je 5 568 ha, katastrálne územie obce Hnojné má rozlohu 682 ha.

2 EKONOMICKÉ A SOCIÁLNE VÝCHODISKÁ

2.1 Socio - ekonomická analýza

2.1.1 Prírodné danosti

Katastrálne územie obce Hnojné je súčasťou oblasti Východoslovenská nížina celku Východoslovenská rovina, ktorá je zastúpená podcelkom Sobranecká rovina. V odvodových častiach Východoslovenskej roviny vytvorili potoky stekajúce z Vihorlatských vrchov mierne zvlnené naklonené (proluviálne) roviny. Západnú časť obce Hnojné tvorí poklesnutá morfoštruktúra poriečnej nivy Čiernej vody. Nadmorská výška sa pohybuje od 103 m n.m. do 110 m n.m. V k.ú. obce Hnojné sa nachádza výhradné ložisko lignitu.

Kvartérny pokryv je tvorený prevažne nivnými humóznymi hlinami, hlinitými štrkami a miestami sprašami, sprašovými hlinami. V pôdnom kryte majú najväčšie rozšírenie glejové fluvizeme. Lokálne sú vo východnej časti riešeného územia rozšírené pseudogleje na sprašových hlinách.

Hydrologický patrí skúmané územie do povodia Bodrogu. Územie obce Hnojné je odvodňované Porubským potokom a kanálmi, ktoré ústia do Čiernej vody a potom do rieky Uh. Spomínané toky sú málo vodnaté, pretože vznikajú na riešenom území a slúžia len na odvedenie zrážkových vôd z pomerne malého povodia.

Klimaticky patrí skúmané územie do teplej oblasti, ktorú zastupuje okrsok teplý, mierne vlhký s chladnou zimou. Bezprostredný vplyv na mikroklimu má severne ležiaca Zemplínska šírava. Priemerná ročná teplota vzduchu je 8 - 9°C, s priemernými ročnými úhrnmi zrážok 600 - 700 mm. Prevládajúci smer vetra je severozápadný.

Do prirodzenej skladby takmer všetkých rastlinných spoločenstiev podstatne zasiahli vodohospodárske úpravy, intenzifikácia poľnohospodárstva a ďalšie antropogénne faktory. Pôvodná lesná pokrývka bola odstránená a premenená na ornú pôdu. Z hľadiska migrácie živočíšnych druhov je potrebné zdôrazniť význam vodnej nádrže Zemplínska šírava, ako významnú oddychovú lokalitu vodného a pri vode žijúceho vtáctva počas jarých a jesenných migrácií vtákov.

Súčasná krajinná štruktúra skúmaného územia je charakteristická veľkým podielom vodných plôch, vysokým stupňom zornenia a absenciou lesných plôch čo výrazne znižuje ekologickú stabilitu. Podiel a štruktúra plôch krajiny štruktúry v obci je nasledovný: 53 % územia tvorí orná pôda, 29 % vodné plochy, 11 % lúky a pasienky, 4 % záhrady, ovocné sady, 3 % zastavané plochy. Stupeň ekologickej stability sa hodnotil podľa miery ekologickej kvality vegetácie a jej zastúpení v k.ú. V obci Hnojné dosahuje hodnotu 2,14, čo je pomerne nízka hodnota ekologickej stability.

V hodnotenom území sa nachádzajú:

- chránené územia :

Chránený areál (CHA) Zemplínska Šírava, ktorý sa rozprestiera v k.ú. obcí Jovsa, Kusín a Hnojné na ploche 622,49 ha. Predmetom ochrany je ochrana významnej migračnej lokality jarého a jesenného ťahu vodného a pri vode žijúceho vtáctva.

- prvky územného systému ekologickej stability:

Regionálne biocentrum Zemplínska Šírava, č.11, k.ú. Jovsa, Kusín, Hnojné a Lúčky - umelo vytvorená vodná nádrž s príslušnými svahovými porastami lužného lesa a mokřinami a mezofilnými lúkami, výskyt vzácných druhov vtákov, výskyt rastlinných spoločenstiev mokřin a mezofilných lúk.

Nadregionálny biokoridor Čierna Voda - zahrňuje v sebe nadregionálne biocentrum Senné rybníky s chráneným jadrom NPR Senné rybníky a regionálne biocentrum Karná (s chráneným NPR Jovsianska hrabina), Zemplínska Šírava (s chráneným jadrom CHA Zemplínska Šírava), Olšany, Sekera a Lúky pri Blatnej Polianke, široký krajinný priestor spájajúci Latoricu s Vihorlatom, významná ťahová cesta sťahovavého a pri vode žijúceho vtáctva, zvyšky lužných lesov.

- genofondové plochy:

CHA Zemplínska Šírava - chránené a ohrozené druhy živočíchov sú potápka ušatá (*Podiceps auritus*), kormorán veľký (*Phalacrocorax carbo*), volavka popolavá (*Ardea cinerea*), beluša malá (*Egretta garzetta*).

Močiar pri Hnojnom - oblasť hniezdovania vodného a pri vode žijúceho vtáctva.

2.1.2 Osídlenie

Hodnotené územie leží v nadmorskej výške od 106 do 110 m n.m. Klimaticky patrí do teplej až mierne teplej oblasti. Ide o rovinné územie, v severnej časti územia sa rozprestiera vodná nádrž Zemplínska šírava. Južná časť je bez lesného porastu. Obec leží v poľnohospodárskej krajine, v ktorej výrazne prevláda orná pôda. Územie je popretkávané sieťou odvodňovacích kanálov, najvýznamnejším je Čierna voda a Starý porubský potok. V sídle plošne dominuje 1 – 2 podlažná zástavba rodinných domov. Medzi priestorové dominanty krajiny je potrebné, okrem stromoradií okolo ciest (vrátane poľných), zaradiť tiež poľnohospodársky dvor bývalého JRD.

Tento dvor je možno zaradiť medzi estetické závady v území. Výraznou krajinnou dominantou sú pásy ochrannej zelene (topole) pozdĺž južného brehu vodnej nádrže.

Hodnotené územie bolo v minulosti začlenené do Užskej župy, v súčasnosti administratívne patrí do Košického kraja. Vznik osídlenia v území podmienil krajinný reliéf, klimatické a pôdne pomery a vhodné podmienky pre poľnohospodárstvo. Vývoj sídla štruktúry formoval predovšetkým rozvoj poľnohospodárstva. Obec je typicky nížinné sídlo rozvinuté okolo cesty. Rozvoj obce výrazne ovplyvnila výstavba vodnej nádrže Zemplínska šírava, ktorá bola sprístupnená verejnosti v roku 1966. Táto je vybudovaná ako bočná nádrž pri rieke Laborec, v

povodí Čiernej vody. Vodohospodársky je viazaná na rieku Laborec.

Obec **Hnojné** sa spomína v roku 1390. Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom a pracovali v miestnej píle. Severná časť chotára je zatopená vodnou nádržou Zemplínska šírava. Obec leží pod východnou hrádzou vodnej nádrže Zemplínska šírava. Stred obce leží vo výške 108 m n.m.

Pôvodná stavebná štruktúra je zachovalá, charakteristická úzka parcelácia kolmá na cestu je čitateľná aj v súčasnosti, sú tu zachovalé objekty ľudovej architektúry – hospodárske stavby a rodinné domy, v siluete obce sa výrazne uplatňuje sídelná zeleň.

Krajinový obraz územia obce tvorí rovinatá poľnohospodárska krajina s panorámou Vihorlatu na severnom horizonte.

Funkčné využitie územia

Dopravnú funkciu reprezentuje III/050225 napojená na cestu I/50 (Košice – Vyšné Nemecké - štátna hranica s Ukrajinou republikou). Na cestu III/050225 sú napojené miestne obslužné a prístupové komunikácie.

Stavebný rozvoj obce je možný na voľných prelukách a potenciálnych plochách v rámci zastavaného územia, v ďalšom poradí i mimo zastavaného územia, v zmysle spracovanej urbanistickej štúdie obce.

Občianska vybavenosť je lokalizovaná v centrálnej časti obce a v rozptyle. Poľnohospodársky dvor je severne v dotyku so zastavaným územím. Vzhľadom na druh a počet hospodárskych zvierat je poloha dvora vo vzťahu k obytnej zóne nepriaznivá. Hygienická ochranná vzdialenosť prekryva takmer celú obytnú zónu obce.

2.1.3 Ľudský potenciál

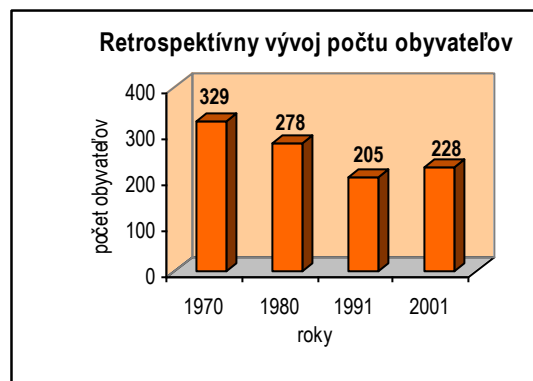
Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1970 - 2001:

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001
Počet obyvateľov	329	278	205	228
Prírastok obyvateľov	-51	-73	+23	
Index rastu	84,5	73,7	111,22	
Ø ročný prírastok	-1,83 %	-3,56 %	+1,01 %	

Od roku 1970 počet obyvateľov v obci neustále klesá, až v poslednom desaťročí zaznamenal nárast.

Hodnota priemerného ročného prírastku obyvateľstva v rokoch 1980 - 1991 zaraďovala obec do kategórie regresívneho sídla.

Po roku 1991 nastal obrat a sídlo sa zaradilo do kategórie stagnujúceho sídla.

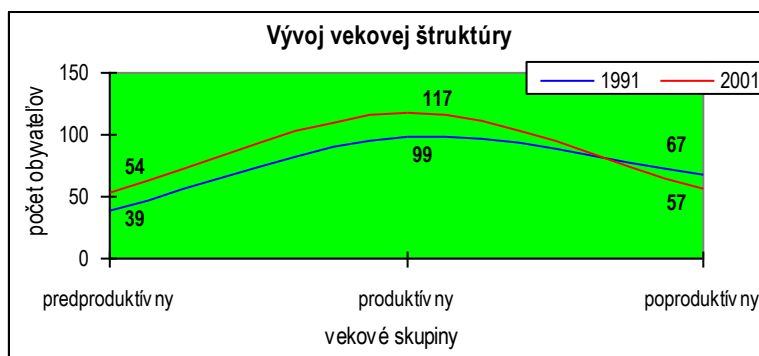

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v období rokov 1991 - 2001:

Rok	Počet obyvateľov				Index vitality
	Spolu	Vekové skupiny			
		predproduktívny	produktívny	poproduktívny	
1991 abs.	205	39	99	67	58,21
%	100	19,0	48,3	32,7	
2001 abs.	228	54	117	57	94,7
%	100	23,7	51,3	25,0	

Rozbor vývoja vekovej štruktúry obyvateľstva za predchádzajúce desaťročie dokumentuje nárast podielu detskej zložky populácie a obyvateľov produktívnej kategórie a pokles poproduktívnej kategórie obyvateľov.

Hodnota indexu vitality v rokoch 1991 a 2001 charakterizuje populáciu obce ako regresívnu (ubúdajúcu).

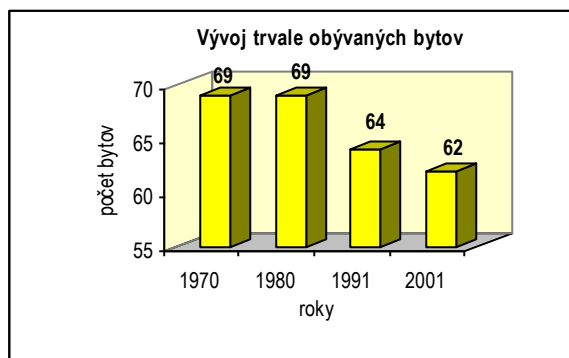
2.1.4 Bývanie a občianska vybavenosť

Ku dňu sčítania r. 2001 bolo v obci spolu 74 bytov, z toho:

- trvale obývaných bytov 62
- v rodinných domoch 62.

Vývoj počtu trvale obývaných bytov v rokoch 1970 - 2001:

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001
Počet trval. obývaných bytov	69	69	64	62
Prírastok bytov	0 -5 -2			
Počet byt. / 1000 obyv.	209,7	248,2	312,2	271,9
Okres Michalovce	233,9	257,5	283,0	278,2

Vývoj obložnosti v rokoch 1970 – 2001:

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001
Obložnosť (obyv./byt)	4,77	4,03	3,20	3,68

Počet obyvateľov na jeden byt od roku 1970 do roku 1991 mal klesajúcu - pozitívnu tendenciu, po roku 1991 sa mierne zvýšil.

Sociálna infraštruktúra a občianske vybavenie

Zariadenia občianskeho vybavenia sú sústredené v rôznom rozsahu a v rôznych kategóriách. Jednotlivé kategórie občianskej vybavenosti zastúpené v sídelných štruktúrach mikroregiónu, ich kapacity a kvalita, zodpovedajú štruktúre osídlenia, počtu obyvateľov, polohe vo vzťahu k vyšším sídelným štruktúram, finančného zabezpečenia a iniciatívy obyvateľov po roku 1989.

Školstvo

Hnojné nemá objekt MŠ, deti navštevujú materskú školu v Závadke. Taktiež žiaci navštevujú základnú školu v Zalužiciach alebo Jovsi.

Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

Obec využíva lekárske služby buď v Zalužiciach, Veľkých Revištiach alebo odborné vyšetrenia v NsP v Michalovciach.

Komerčná infraštruktúra, maloobchod, ubytovanie a stravovanie

V obci zabezpečujú predaj základných potravín a rozličného tovaru predajne AMY a obchod COOP Jednota. Svoje služby ponúka aj miestne pohostinstvo. Absentujú ostatné nevýrobné služby, ako holičstvo, kaderníctvo, krajčírstvo, čistiareň atď. Nachádza sa tu aj objekt pošty.

Požiarna zbrojnica je v nevyhovujúcom stave. Hnojné má rozostavaný dom smútku.

Kultúra a osвета

Obec nemá kultúrny dom. Pre podujatia sú využívané priestory obecného úradu. Kapacita miestnosti je 60 stoličiek. Miestna knižnica poskytuje svojim čitateľom 1 000 knižných zväzkov. Mládeži slúži klub mladých s kapacitou 20 miest. V obci, v budove vedľa starého mlyna sa nachádza v súčasnosti nefunkčné Múzeum poľnohospodárskych tradícií.

Telovýchova a šport

V Hnojnom sa nachádza viacúčelové ihrisko, ktoré nezodpovedá minimálnym štandardným rozmerom. Prevádzkuje sa aj posilňovňa.

2.1.5 Ekonomické podmienky**Zdroje nerastných surovín**

V hodnotenom území sa neprevádza ťažba nerastných surovín. Nachádza sa tu výhradné ložisko lignitu. Jeho ochrana je zabezpečená určením chráneného ložiskového územia „Hnojné“. Toto ložiskové územie bolo určené rozhodnutím Obvodného banského úradu v Košiciach.

Riešené územie spadá aj do prieskumného územia „Východoslovenská Nížina I. – ropa a zemný plyn“.

Pol'nohospodárska výroba

Z hľadiska pôdno-klimatických a pôdno-ekologických podmienok pre poľnohospodárstvo patrí hodnotené územie do nížinnej oblasti. Poľnohospodárska výroba je z dôvodu prebiehajúcich spoločenských zmien a redukcie finančných prostriedkov vo veľkej miere obmedzená. Pôdu v súčasnosti obhospodarujú poľnohospodárske podnikateľské subjekty a súkromne hospodáriaci roľníci.

V hodnotenom území sa nachádza hospodársky dvor bývalého poľnohospodárskeho družstva. Z aspektu negatívneho dopadu na osídlenie, najmä obytnú funkciu je poloha tohto areálu nevhodne lokalizovaná. Poľnohospodársky dvor v obci prevádzkuje firma LAPIN a.s. Hnojné ktorá je zameraná na chov hydiny.

Z dostupných údajov o počtoch a druhu hospodárskych zvierat je požadovaná nasledujúca ochranná vzdialenosť:

Farma	Druh hospodárskych zvierat	Počet hospodárskych zvierat kapacita dvora /súčasný stav	Ochranná vzdialenosť
Hnojné	- hydina	60000 / 28000	800 m

2.1.6 Rekreačia a oddych

Všeobecne potenciál cestovného ruchu (CR) v území predstavujú 3 druhy predpokladov resp. aktivít:

- potenciál viazaný na prevažne prírodné prostredie (klíma, morfológia terénu, podiel vodných plôch, podiel zalesnených plôch a pod.),
- potenciál viazaný na prevažne umelo vytvorené prostredie (objekty stavebnej činnosti, kultúrohistorické pamiatky, objekty a zariadenia poskytujúce služby CR a pod.),
- potenciál viazaný na organizáciu života a spoločenskú komunikáciu (hudobné a folklórne slávnosti, výstavy, športové podujatia, konferencie a pod.).

MR Juh Šíravy je v zmysle Regionalizácie CR v SR (Ústav turizmu Bratislava, 2003) súčasťou Dolnozemplínskeho regiónu CR. Ten patrí medzi regióny s podpriemerným potenciálom CR v rámci SR, ale práve územie v kontakte so Zemplínskou šíravou predstavuje osobitne vymedzené územie špecifického charakteru, významne sa svojím potenciálom CR odlišujúce od ostatného územia Dolnozemplínskeho regiónu CR. Táto charakteristika sa vzťahuje tiež na MR Juh Šíravy.

Lokálna analýza územia MR Juh Šíravy z pohľadu vyššie uvedených 3 skupín predpokladov CR vedie k týmto konštatovaniam:

- veľmi priaznivý potenciál CR predstavuje predovšetkým vodná nádrž Zemplínska šírava a priaznivé klimatické podmienky resp. i mierne zvlnená rovina (vhodná pre cykloturistiku v zázemí okresného mesta)
- potenciál CR opierajúci sa o prvky umelo vytvoreného prostredia je nízky – uviesť možno t.č. neprevádzkované Múzeum poľnohospodárskych tradícií v Hnojnom, zariadenia pre školu vodných športov v Lúčkach a fragmenty staršieho osídlenia vhodného prípadne na agroturistiku
- spoločenský potenciál CR predstavuje všeobecne dosť silný duch folklórnych tradícií.

Handicap pre využitie profilujúceho predpokladu rozvoja CR v rámci MR Juh Šíravy, ktorým je vodná nádrž Zemplínska šírava, predstavujú negatíva nádrže a jej južného brehu:

- zhoršená kvalita vody,
- obmedzený prístup do vody pozdĺž juhozápadnej a východnej hrádze,
- silná abrázia brehov.

Územie MR disponuje ubytovacími a stravovacími kapacitami pre pasantov len v minimálnom rozsahu.

V strednodobom výhľade sa územie MR Juh Šíravy (za predpokladu eliminácie uvedených negatív) javí ako vhodné pre rozvoj krátkodobej - poldennej, víkendovej - rekreácie a v dlhodobom výhľade i pre rozvoj pobytovej rekreácie.

Obec Hnojné nemá prírodný potenciál CR. Napriek blízkosti Zemplínskej šíravy priamy kontakt znemožňuje východná hrádza. Obec má predpoklady sekundárneho rozvoja aktivít CR (napr. ubytovacie, stravovacie zariadenia, agroturistika) v prípade využitia južného brehu Zemplínskej šíravy na úrovni nadregionálneho strediska CR. V obci sa nachádza múzeum poľnohospodárskych tradícií, t.č. nefunkčné.

2.1.7 Kultúra a kultúrne dedičstvo

Kultúrno-historický potenciál

Hodnotené územie je súčasťou Košického kraja, kde sa stretávajú a prelínajú kultúrne vplyvy viacerých historických regiónov – Zemplína, Abova, Spiša a vytvárajú bohatý a mimoriadne rozmanitý kultúrno-historický potenciál tohto územia. Východná časť Košického kraja tvorí južnú časť historického Zemplína. Kultúra Zemplína v kontexte východoslovenskej oblasti je charakterizovaná prvkami nížinnej kultúry. Dôležitú úlohu v jej formovaní zohrali vplyvy Sedmohradska na juhu a pôsobenie gréckokatolíckej a pravoslávnej cirkvi na severe a východe územia.

Nehnutel'né kultúrne pamiatky

V hodnotenom území sa nachádza nehnuteľná národná kultúrna pamiatka evidovaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu:

Vodný mlyn (múzeum) - č. ÚZPF- 10257/0.

Okrem toho sú v obci zachované domy predstavujúce typickú ľudovú architektúru z konca 19. a začiatku 20. storočia. Tieto stavby reprezentujú trojpriestorové a dvojpriestorové domy z pálenej a nepálenej tehly s maštalou a šopou. Na fasádach majú znaky secesie.

Archeologické lokality

Priestor Zemplínskej šíravy patrí medzi archeologicky exponované regióny, evidovaných je niekoľko významných lokalít. V južnej časti priestoru sú to katastrálne územia Zalužice, Hažín, Lúčky, Závadka a Hnojné, v Hnojnom sa nachádza archeologická lokalita - nález z povrchového prieskumu v r. 1953 – 1955:

Hlinky - slovanské sídlisko z 8.- 1. polovice 10. storočia (zaplavená časť a hrádza).

2.1.8 Dopravná infraštruktúra

Väzba na nadradené dopravné systémy

Územie mikroregiónu Juh Širavy je dopravne napojené na celoštátnu cestnú sieť osovou dopravnou komunikáciou I. triedy č. 50 Michalovce - Sobrance. Na úseku cesty I/50, priamo ležia obce Zalužice, Lúčky a Závadka. Obec Hažín je v priamom dotyku k tejto ceste sprístupnená komunikáciou tr. III/050 234. Obec Hnojné je na túto komunikáciu napojená cestou tr. III/050 224.

Cesta I. triedy č. 50 v širšom meradle tvorí súčasť trasy hlavnej medzinárodnej Európskej cesty E 50 vo východo - západnom dopravnom smere západná Európa – SR - Ukrajina. Cesta okrem miestnej regionálnej funkcie má aj nadregionálny a medzinárodný dopravný význam. Trasa pripravovanej diaľnice D1 prebieha po južnom okraji mikroregiónu.

Na železničnú sieť je územie napojené cez železničnú stanicu Michalovce.

Na cestu I/50 sa napája cesta III/050 234 smer Hažín a cesta III/050 224 smer Veľké Revišťa, Hnojné, Jovsa. V juhozápadnej časti riešeného územia prechádza cesta III/555 1 Čečehov – Jastrabie pri Michalovciach. V hodnotenom území je navrhovaná trasa diaľnice D1 (Pozdišovce – št. hranica SR/UA).

Priebeh vývoja nárastu dopravnej zaťaženosti hlavných ciest v danom území je známy z vykonaných celoštátnych profilových sčítaní dopravy ako celoročný priemer 24 hodín v rokoch 1990, 1995 a v r. 2000 na úseku týkajúcom sa obce Hnojné:

Dopravné zaťaženie v počte voz./deň v roku

Cesta č. úsek	1990			1995			2000		
	celkom	z toho podiel		celkom	z toho podiel		celkom	z toho podiel	
	voz./deň	NA voz/deň	NA v %	voz./deň	NA voz/deň	NA v %	voz./deň	NA voz/deň	NA v %
I/50 odb. III/050234 Hažín až križ.III/050224 Hnojné	3.464	1.477	42,6	4.022	956	23,8	4.447	906	20,4
I/50 križ.III/050224 Hnojné až križ.III/050225 Úbrež	3.131	1.437	45,9	4.903	1.706	34,8	3.952	792	20,0
III/050224 križ.I/50 - križ.II/582 Jovsa	412	159	38,6	318	76	23,9	343	48	14,0

Z uvedeného vyplýva, že v uplynulom období na hlavnom ťahu cesty I/50 nadregionálna osobná doprava mierne stúpala a ťažká nákladná doprava klesala alebo stagnovala. Podobný trend je aj na vedľajších cestách, kde stagnácia dopravnej zaťaženosti za uplynulé 10-ročné obdobie je spôsobená útlmom hospodárskej činnosti v tomto regióne.

Hlavné dopravné problémy v cestnej sieti miestnych komunikácií (MK) obcí sú ich kvalita, vyžaduje sa ich postupná prestavba s odvodnením a vybavením pešími chodníkmi.

Funkčné členenie a kategória ciest

Cesta I/50 v širšom meradle tvorí súčasť trasy hlavnej medzinárodnej Európskej cesty E 50 vo východo - západnom dopravnom smere na území SR. Cesta okrem miestnej regionálnej funkcie má aj nadregionálny a medzinárodný dopravný význam.

Priečne usporiadanie ciest III. tr. z hľadiska ich súčasnej i výhľadovo očakávanej zaťaženosti a funkcie bude vyhovovať aj v budúcnosti.

Územie pre potenciálny rozvoj rekreácie a turizmu na južnom brehu bude sprístupnené osobitnými prístupovými komunikáciami a niekde sa využijú aj obecné a účelové komunikácie.

Rozvojové zámery rezortu dopravy v zmysle "Konceptie rozvoja dopravy SR" schválený vládou SR v r. 1993 sa v koridore cesty I/50 plánuje trasa diaľnice D1, ktorá výhľadovo prevezme všetky dopravné funkcie nadregionálneho a medzinárodného významu. C-11,5/80.

Ochranné pásma

Cestné ochranné pásmo pozdĺž št. ciest I. triedy je 50 m, III. triedy 20 m a diaľnica D1 je od osi cesty na obe strany 100 m.

Hlavné pešie a cyklistické trasy

V obci Hnojné pešie komunikácie absentujú.

Cyklistický chodník je navrhovaný pozdĺž vodnej nádrže v šírke 3m na kóte 118,0 m n.m. mimo hrádze. V úseku kat. územia Hnojné, Lúčky a Zalužice kde je hrádza je navrhované využitie koruny hrádze.

Systém hromadnej dopravy a napojenie obce na tento systém

Na verejnú autobusovú osobnú dopravu je územie mikroregiónu napojené cez hlavnú dopravnú os: cestu I/50, v ktorej trase ležia na hlavnom dopravnom smere Michalovce - Sobrance tieto obce: Veľké a Malé Zalužice, Lúčky a Závadka. Tieto obce v období rokov 1995 - 1998 boli obsluhované celkovo 12-timi prímestskými a 3-mi diaľkovými linkami SAD s celkovým počtom 66 párových spojov za deň. Obce ležiace mimo hlavný dopravný ťah, t.j. obec Hažín obsluhujú 2 autobusové linky s 15-timi párami spojov za deň a obec **Hnojné** jedna linka so 6-timi párovými spojmi v pracovný deň.

V súčasnosti je ponuka na osobnú prepravu SAD o cca 20 % nižšia v počte denných spojov, pričom pokrytie potrieb prepravných nárokov je vecou spoločenskej objednávky príslušných orgánov. Problémom obcí je ďalej výstavba a údržba dopravných zariadení pre prímestskú autobusovú dopravu, t.j. zastávok, nástupíšť, čakacích prístreškov, zriaďovanie otočiek či odstavných parkovísk pre autobusy (napr. v obci Hažín) a podobne.

2.1.9 Technická infraštruktúra**Energetika****a) Zásobovanie elektrickou energiou**

Prenos elektrickej energie pre celú južnú stranu Zemplínskej šíravy zabezpečujú transformovne 22/0,4 kV pripojené vzdušnými 22 kV prípojkami na vonkajšie vedenia č.216 a 528, z elektrickej stanice 110/22 kV – Michalovce. Napojenie obce Hnojné na konkrétne VN vedenie je nasledovné:

Obec **Hnojné**

- napojenie z VN vedenia č. 216
- 2x TS v majetku VSE a.s.
- 1x TS +1x MTS cudzie

Rozvod do obce je zabezpečený z distribučných trafostaníc vyznačených v nasledujúcej tabuľke:

Obec	Označenie TS	Umiestnenie TS	Výkon trafa
Hnojné	TS 1/310	Sever	100 kVA
	TS 2/309	Juh	160 kVA
	TS 811	Poľnohospodársky dvor	100 kVA
	MTS/VVaK	Čierna voda - výpust	4000 kVA 1000 kVA

b) Zásobovanie zemným plynom

Všetky obce mikroregiónu sú plynofikované od r.1995. Cez hodnotené územie mikroregiónu prechádza VTL plynovod (Michalovce – Lažňany – Sobrance) profilu DN 150/PN 4,0 Mpa. Na tento plynovod sú napojené obce VTL prípojkou cez RS Hažín DN 100/PN 4,0 Mpa, Hnojné DN 80/PN 4,0 Mpa, RS Lúčky DN 80/PN 4,0 Mpa, RS Zalužice DN 100/PN 4,0Mpa, RS Závadka DN 100/PN 4,0 Mpa .

Dodávka zemného plynu je zabezpečená z jestvujúcich regulačných staníc osadených v jednotlivých obciach s vyťaženosťou v rozsahu 25% - 42%,takže poskytujú aj dostatočnú rezervu množstva a tlaku plynu i pre budúcich odberateľov.

Vodné hospodárstvo**a) Zásobovanie pitnou vodou**

Obyvateľstvo územia mikroregiónu sa nachádza v regióne s veľmi nízkou zásobovanosťou vody - okres Michalovce so svojou 67,45 %-nou zásobovanosťou patrí hlboko pod celoslovenský priemer, ktorý k 31. 12. 2002

bol 84,0 %.

V hodnotenom území ani v jednej obci, teda ani v Hnojnom, nie je doteraz vybudovaný verejný vodovod. Potreba vody pre obyvateľstvo, občiansku vybavenosť a iných odberateľov je zabezpečovaná individuálne z vlastných vodných zdrojov – studní, v ktorých voda veľakrát nevyhovuje zdravotno-technickým normám. V ÚPN - VÚC Košického kraja je napojenie všetkých obcí riešené priamo na hlavné prírodné potrubie DN 530 mm vodovodu Vihorlat – Popričný – Michalovce krátkymi odbočkami, pretože hlavné potrubie sa nachádza v bezprostrednej blízkosti obcí. Potrubie je napojené na vodojem v Porube nad Vihorlatom o objeme 2500 m³ s kótou dna 212,0 m n.m. Uvedené riešenie je v súlade so schváleným ÚPN – VÚC Košického kraja a je uvedené ako verejnoprospešná stavba spojená s realizáciou odbočky z prívodu Popričný – Michalovce na Hnojné – Závadka, Lúčky, Hažín a Zalužice.

b) Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd

Riešený mikroregión sa nachádza v okrese Michalovce. Z celkového počtu obyvateľov 109 205 (stav k 31. 12. 2002) je napojených na verejnú kanalizáciu 56 079, čo predstavuje 51,35 %. Napojenosť sa pomaly približuje k celoslovenskému (55,34 %) a krajskému (57,17 %) priemeru.

Na riešenom území mikroregiónu má verejnú kanalizáciu vybudovanú len obec Hažín. V súčasnosti je vo výstavbe verejná kanalizácia v obci Zalužice. V obciach Lúčky, Závadka a Hnojné splašková kanalizácia nie je vybudovaná. V súčasnosti splaškové odpadové vody sú odvádzané do individuálnych žump a septikov, ktorými sú vybavené aj budovy vybavenosti. Vodotesnosť žump často nezodpovedá predpísaným požiadavkám, je problematická a spôsobuje zhoršenie kvality podzemných vôd. Ich obsah sa periodicky vyváža do michalovskej ČOV. Dažďové vody sa v Hnojnom sústreďujú v strede obce v prícestných rigoloch alebo tečú pod záhrady a do priehlbne pod ihriskom pri Obecnom úrade.

Na územie mikroregiónu je spracovaná projektová dokumentácia odkanalizovania v dvoch alternatívach:

Alt. č. 1:

Riešenie odkanalizovania je podľa pôvodnej štúdie celej Zemplínskej šíravy tj. skupinová kanalizácia je navrhnutá pozdĺž južného pobrežia vodnej nádrže s 3-násobným prečerpávaním.

Alt. č. 2:

Odkanalizovanie obcí Lúčky, Závadka a Hnojné navrhuje alternatíva č. 2 do jestvujúcej ČOV v obci Hažín, ktorá je dimenzovaná pre 1000 obyvateľov s možnosťou jej rozšírenia.

2.1.10 Ochrana a tvorba životného prostredia

Kvalita povrchových a podzemných vôd

Kvalita povrchových a podzemných vôd priamo na území obce nie je sledovaná v rámci celoslovenského monitoringu.

Vzhľadom na to, že v obci sa nachádza poľnohospodárska výroba a nie je vybudovaná kanalizácia a ČOV kvalita vôd môže byť negatívne ovplyvnená znečistením z komunálnej sféry – žumpy a voľne odtekajúce splaškové odpadové vody, ako aj odpadovými vodami produkovanými poľnohospodárskou činnosťou.

Kvalita ovzdušia

V obci sa nenachádza veľký zdroj znečistenia ovzdušia, ako ani automatické monitorovacie zariadenie na meranie kvality ovzdušia. Rozhodujúce najvýznamnejšie priemyselné stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia sú od územia obce vzdialené, pričom sú situované na sever, resp. južne od obce. Emisie z týchto zdrojov v rámci emisií celkového diaľkového prenosu znečisťujúcich látok celoplošne ovplyvňujú do určitej miery kvalitu ovzdušia aj v katastrálnom území obce Hnojné.

Z matematického modelovania kvality ovzdušia na území SR možno skonštatovať, že oblasť obce je mierne až stredne zaťažená a to predovšetkým koncentraciami častíc PM₁₀ – prašné častice do veľkosti 10 μm, avšak hodnoty koncentrácií neprekračujú platnú limitnú hodnotu. Hodnoty koncentrácií ďalších znečisťujúcich plyných látok a ťažkých kovov (SO₂, NO₂, CO, Pb, Benzén) sú taktiež pod limitnými hodnotami. Všeobecne možno ovzdušie v obci hodnotiť ako mierne až stredne znečistené, pričom koncentrácie všetkých meraných škodlivín neprekračujú platné limitné hodnoty.

Hluk

Hlavným líniovým zdrojom hluku v území je štátna cesta III. triedy. Nadmerná hluková záťaž je v úseku cesty č. III/050224 Jovsa – Hnojné - Závadka, kde základná ekvivalentná hladina hluku 7,5 m od osi cesty dosahuje hodnotu 56,9 dB (A) (podľa vyhodnotenia stavu hlukovej situácie rekreačného priestoru Zemplínska Šírava vypracovanej v zmysle Metodických pokynov SK – VTIR Bratislava).

Odpadové hospodárstvo

Na území obce vznikajú predovšetkým komunálne odpady (KO), ktoré sú produkované obyvateľmi obce. Celková produkcia KO v roku 2000 bola 57 t. Množstvo KO na 1 obyvateľa obce v roku 2000 bolo 225kg/obyvateľa.

Z ekonomických aktivít v obci prevláda poľnohospodárstvo v dôsledku čoho hlavnou zložkou odpadu je biologický odpad.

Zber a prepravu KO zabezpečuje A.S.A. - FURA, s.r.o. Rozhanovce. Zber KO na území obce sa realizuje do 110 l zberných nádob tzv. KUKA. V súčasnosti sa plánuje zavedenie separovaného zberu odpadov. V prípade kalov zo žump a septikov platí objednávkový systém zberu. Obec má uzavretú zmluvu s odberateľom – VVS, a.s. Michalovce – ČOV.

V súčasnosti sa všetok KO zneškodňuje skládkovaním na skládke odpadov Jovsa.

2.1.11 Partnerstvá a komunitné aktivity

Identifikácia partnerstiev a komunitných aktivít v obci je dôležitou súčasťou socio-ekonomickej analýzy, uskutočnila sa na základe dotazníkovej akcie a zároveň v priebehu SWOT analýzy.

Partnerstvá sú v súčasnosti rozvinuté predovšetkým na neformálnej úrovni priamo v obci – samospráva spolupracuje najmä s podnikateľmi, cirkvami a základnými školami. Vo vzťahu obce a iných vonkajších partnerov okrem neformálnej úrovne (spolupráca s obcami – susedmi) sú dôležité formálne partnerstvá: Všetky obce sú partnermi v mikroregióne.

Komunitné aktivity v obci spočívajú ťažiskovo v kultúrno – spoločenských podujatiach viazaných na tradičné cirkevné sviatky a spoločenské udalosti (Veľká noc, odpustové slávnosti, Vianoce, Deň detí, dožinky, stávanie mája, Kultúrno-športový deň obce a podobne). Zatiaľ chýbajú spoločné komunitné aktivity na úrovni mikroregiónu.

2.1.12 Limitujúce faktory

Limitujúcimi faktormi sú súčasné a budúce danosti tvoriace územné, priestorové a iné obmedzenia pre rozvoj všetkých funkčných zložiek v území. Na území obce sú to:

- zastavané územie obce
- danosti VN Zemplínska šírava (predovšetkým z hľadiska obmedzení vyplývajúcich z polohy obce pod hrádzou)
- záujmy obrany štátu, protipovodňové opatrenia
- trasy a ochranné pásma koridorov technickej infraštruktúry
- chránené územia prírody a krajiny
- negatívny vplyv dopravy na kvalitu životného prostredia (hluk, prach, vibrácie, ekologická bariéra a stresový faktor) – cesta III/050224
- kolízia osídlenia a živočíšnej výroby v poľnohospodárskom dvore

Vymedzenie zastavaného územia obce

Zastavané územie obce v zmysle zákona č. 237/2000Z.z. je vymedzené hranicami zastavaného územia v zmysle NV SR č. 152/1996 Z.z. V urbanistickej štúdii obce je navrhované jeho rozšírenie o lokality:

- v západnej časti obce o časť navrhovanej lokality rodinných v lokalite Plánčiny
- v juhovýchodnej časti o lokalitu Pánsky grúň

Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území

V hodnotenom území sa nachádzajú tieto ochranné pásma obmedzujúce a regulujúce ďalší územný rozvoj obce:

- Obecný cintorín 100 m od oplotenia (v obci nie je vybudovaný vodovod)
- Poľnohospodársky dvor (chov hydiny 60 000 ks) 800 m od budov na ustajnenie zvierat
- Cesta III. triedy č. 050224, od osi vozovky 15 m na každú stranu v úseku mimo zastavané územie obce
- Vzdušné VN elektrické vedenia 22 kV, 10 m na každú stranu od krajného vodiča
- Plynovod STL 10 m na každú stranu od osi plynovodu v úseku mimo zastavané územie obce.

Záujmy obrany štátu a ochrany pred povodňami

Záujmy obrany štátu nelimitujú potenciálne plochy pre rozvojové zámery rozvoja sídla v hodnotenom území.

Z hľadiska ochrany územia pred povodňami v danom území sú zrealizované tieto opatrenia:

- jestvujúce regulácie tokov, kanálov
- jestvujúca hrádza Zemplínskej Šíravy
- v severnej časti zastavaného územia obce sa nachádza neregulovaný „Starý Porubianský kanál“

Vodná nádrž Zemplínska šírava

Vodná nádrž Zemplínska šírava bola vybudovaná ako bočná nádrž pri rieke Laborec, v bývalom povodí Čiernej Vody. Vodohospodársky je viazaná na riekú Laborec. Nádrž tvorí Východná hrádza o dĺžke 5,373 km a Juhozápadná hrádza o dĺžke 2,014 km. Hať Petrovce rozdeľuje prietoky Laborca a usmerňuje ich do privodného kanála vodnej nádrže. Do nádrže je voda privádzaná zo zdrže Petrovce nad Laborcom privodným kanálom, ktorý zaústňuje do nádrže náplustným objektom v priestore pod cestným mostom Michalovce - Kaluža. Späť do Laborca je voda odvádzaná výpustným kanálom a hlavným výpustným zariadením vybudovaným v Juhozápadnej hrádzi. Pre vypúšťanie nádrže slúži dnový výpust, vybudovaný vo Východnej hrádzi, cez ktorý sa voda vypúšťa do Čiernej vody.

Účel a funkcia nádrže

- 1) Znížiť Q_{100} Laborca v profile Michalovce zo $600 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ na $100 - 300 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$.
- 2) Zabezpečiť vodu pre hospodárske využitie.
- 3) Rekreačia, šport a chov rýb. Tento účel je doplňujúci a je podriadený účelom uvedeným v odsekoch 1 a 2.

Dovolené výšky hladín vody v nádrži (výškové údaje Balt po vyr.)

1) Minimálna prevádzková hladina	107,39 m n. m.
2) Maximálna prevádzková hladina	113,94 m n. m.
3) Hranica ovládateľného ochranného priestoru	115,09 m n. m.
4) Hranica neovládateľného ochranného priestoru	116,19 m n. m.
5) Maximálna hladina	117,09 m n. m.

Technická charakteristika hrádzí a kanálov

Východná hrádza nádrže		Juhozápadná hrádza nádrže	
dĺžka	5,373 km	dĺžka	2,014 km
najväčšia výška	13,0 m	najväčšia výška	9,0 m
šírka koruny	5,0 m	šírka koruny	5,0 m
materiál a konštrukcia	zemná sypaná hrádza	materiál a konštrukcia	zemná sypaná hrádza

Územie pod maximálnou hladinou 117,09 m n. m. (zátopové územie) je v správe SVP š. p., OZ PBaH závodu Michalovce. V tomto území sa nemôžu umiestňovať stavby definované v § 43 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov (zákon č. 237/2000 Z.z.).

Abrázia brehov

Problematika abrázie sa územne priamo nedotýka obce Hnojné, nepriamy dopad vo vzťahu rozvoja rekreácie a cestovného ruchu ne južnom brehu VN Zemplínska šírava je jednoznačný.

Vodná nádrž Zemplínska šírava pôsobí na územie mikroregiónu abráziou návodného svahu, brehov a hrádz. Abráziu spôsobuje veterné vlnenie, ktoré pri silných vetroch dosahuje aj vrchol hrádz. Bolo nutné

prieročič k ochrane svahov hrádzí hrubým kamenným záhozom z balvanov lomového kameňa. Údržbu tejto ochrany riadi vysunuté pracovisko Správy povodia Bodrogu a Hornádu v Lúčkach.

Z hľadiska rekreačného využitia najzávažnejšie sú účinky abrázie na južnom brehu. Ide o poškodenie svahov južného brehu v úseku od začiatku juhovýchodnej hrádze po koniec juhozápadnej hrádze (Zalužice - Lúčky) v dĺžke 5,5 km (v tomto úseku sú do nádrže zaústené aj dva prítoky, pri obciach Zalužice a Lúčky). Hoci breh bol sanovaný kamenným záhozom, predsa vplyvom vlnobitia bol svah erodovaný, podmývané brehy postupne odlivom odplavované smerom do nádrže.

Počas 30-ročnej prevádzky vplyvom abrázie bol breh (brehová čiara) posunutý. Z pôvodnej kóty (maximálnej prevádzkovej) 113,94 m n. m. po výškovú kótu 115,80 m n. m. a tým vytvoril breh (prirodzenú pláž) v šírke v priemere 20 - 50 m.

Ochranná zeleň - stromy sú podmáčané a padajú, alebo pri klesnutí hladiny vody vysychajú. V poslednom období došlo k sanácii brehov.

Ďalšie toky, v katastrálnom území mikroregiónu sú smerovo ustálené, nespevnené, zarastené brehovým porastom. Pre zvýšenie ekologickej stability územia sa odporúča:

- spevnenie brehov tokov riešiť spôsobom oživej kamennej nahádzky bez použitia betónových prvkov použitím prírodných materiálov s vegetačným krytom.
- pre oživenie brehov sa odporúča využiť domáce druhy stromov a krov
- nad brehovou čiarou nádrže nerealizovať žiadny výrub stromov

Pozdĺž brehov mimo intravilán obce navrhujeme ponechať obojstrannú územnú rezervu 10 m. V zastavanom území navrhujeme ponechať územnú rezervu 3 m.

Ochrana proti abrázii

Abráziu brehov vodnej nádrže spôsobuje vetrové vlnenie. Tieto účinky na návodný svah a brehy nádrže sa špecificky prejavujú v podmienkach vodnej nádrže (VN) Zemplínska šírava, vzhľadom na klimatické podmienky i veľkú rozľahlosť, morfológiu nádržného priestoru - bočná nádrž v rovinatom území.

Prevádzka vodného diela sa účinkami vetrového vlnenia musela zaoberať (30 rokov prevádzky) všetkými účinkami na svahy hrádzí, ako aj na brehy nádrže. Poruchy opevnení návodného svahu účinkami vln si vyžadujú pravidelnú údržbu. Spôsoby opravy realizované na poškodených brehoch či svahoch hrádzí boli dosť neúčinné, a preto za účelom zistenia hlavných príčin abráznej činnosti bola vypracovaná štúdia vlnenia Prof. Ing. Michalom Lukáčom CSc. „Vlnový režim a jeho účinky na svahy hrádzí a brehy vodnej nádrže Vihorlat“ (teraz Zemplínska šírava) v roku 1997.

Poškodenie svahov južného brehu je v úseku od začiatku juhovýchodnej hrádze po koniec juhozápadnej hrádze (Zalužice - Lúčky) v dĺžke 5,5 km (v tomto úseku sú do nádrže zaústené aj dva prítoky, pri obciach Zalužice a Lúčky). Hoci breh bol sanovaný kamenným záhozom, vplyvom vlnobitia bol svah erodovaný, podmývané brehy postupne odlivom odplavované smerom do nádrže.

Počas 30-ročnej prevádzky vplyvom abrázie bol breh (brehová čiara) posunutý z pôvodnej kóty (maximálnej prevádzkovej) 113,94 m n.m. po výškovú kótu 115,80 m n.m., a tým vytvoril breh (prirodzenú pláž) v šírke 20-50 m a brehy pôvodne plynulé sa zmenili na strmé - kolmé.

2.2 Analýza realizovaných opatrení

Obec nemala doposiaľ vypracovanú rozvojovú stratégiu. Pre reguláciu rozvoja využitia územia obce je v súčasnosti rozpracovaný územný plán obce, ktorý sa spracováva ako súčasť spoločného územného plánu Záujmového združenia spoločenstva obcí mikroregiónu Juh Šíravy. Územný plán navrhuje funkčné využitie a priestorové usporiadanie územia obce a navrhuje rozvoj územia obce na obdobie cca 15 až 20 rokov. Tento koncepčný dokument bol základným východiskovým dokumentom pre tvorbu stratégie rozvoja obce a vypracovanie programovej štruktúry PHSR obce.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obec nemala doposiaľ spracovaný. Rozvojové zámery obce boli realizované priebežne, na základe rozhodnutí samosprávy obce a jej orgánov. Po schválení PHSR obce bude proces jeho realizácie a plnenie pravidelne vyhodnocovaný podľa navrhnutého systému inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia uvedeného v kapitole č.5 tohto materiálu. Až na základe výsledkov, po určitom hodnotiacom období (spravidla rok), bude možné analyzovať výsledky a prijať opatrenia smerujúce k aktualizácii programu. Už teraz je však potrebné počítať s aktualizáciou PHSR obce v roku 2006,

aby bola zabezpečená kompatibilita s programovými dokumentmi prijatými na národnej a regionálnej úrovni pre nasledujúce programovacie obdobie 2007 - 2013.

2.3 SWOT analýza

SWOT analýza je súčasťou prezentácie výsledkov sociálnej a ekonomickej analýzy obce. Je to metóda, ktorou sa analyzujú poznatky o súčasnom stave podmienok v obci (silné stránky, slabé stránky) a identifikujú sa možnosti pre rozvoj a ohrozenia, s ktorými je potrebné počítať do budúcnosti (príležitosti a ohrozenia). Touto metódou je vytvorený podklad, na základe ktorého je možné formulovať stratégiu usmernenia budúceho vývoja obce, tak aby boli zachované, resp. rozvíjané jej silné stránky, odstránené, resp. eliminované jej slabé stránky a boli využité príležitosti pre jej ďalší rozvoj, pričom boli brané do úvahy aj ohrozenia jej ďalšieho rozvoja.

SWOT analýza obce bola realizovaná v dvoch krokoch. V prvom kroku boli na stretnutí s obyvateľmi obce formou brainstormingu identifikované vnútorné faktory, ktoré v pozitívnom alebo negatívnom zmysle ovplyvňujú život obyvateľov a bol identifikovaný potenciál príležitosti, ktoré môže obec využiť pre svoj rozvoj. Zároveň išlo o to, aby si obyvatelia uvedomili aj riziká a obmedzenia, ktoré môžu predstavy o rozvoji obcí ohroziť. Analýza slabých a silných stránok, príležitostí a rizík rozvoja obce, prostredníctvom názorov obyvateľov obce, je najúčinnnejšou formou analýzy súčasných podmienok života a možností rozvoja obce. Je to pohľad „z vnútra“ na problémy a potreby života obyvateľov.

V druhom kroku bola vypracovaná SWOT analýza tímom odborných špecialistov, ktorí spracovali sociálnu a ekonomickú analýzu obce. Táto SWOT analýza predstavovala „vonkajšie“ hodnotenie stavu obce a jeho rozvojového potenciálu na základe exaktných podkladov a údajov.

Výsledky získané v rámci obidvoch prístupov v rámci analýzy podmienok obce sú zhrnuté do výslednej SWOT analýzy. Výstupy SWOT analýzy získané v rámci brainstormingu na stretnutí s obyvateľmi sú formulované tak, aby bola v čo najväčšej miere zachovaná autentičnosť odznených názorov obyvateľov.

Silné stránky	Slabé stránky
Územie	
• vidiecky charakter obce - zachovala historicky formovaná stavebná štruktúra sídla • zachovala zástavba s pôvodnou regionálnou ľudovou architektúrou - mierka, materiály, farebnosť a typológia + solitéry kultúrnych pamiatok • slovenské sídlo z 8 – 8. storočia, vykopávky, keramika (bukoviansko - halš. kultúra) – pod vodou • identický obraz sídla v krajine • poloha obce vo vzťahu k centru osídlenia Michalovce, k hranici s Ukrajinou a vo vzťahu k VN Zemplínska Šírava • zvonica, obraz + kríž → kultúrna pamiatka • bohatá história obce • rozpracovaný územný plán obce • rovinaté územie s potenciálom na mnohé ľudské aktivity	• vplyv hranice EÚ – „schengenskej“ hranice (utečenci, kriminalita, periférnosť) • kontinuita pri rozvoji stavebnej štruktúry narušená solitérmi – katalógová zástavba 70-tych a 80-tych rokov minulého storočia + súčasné „podnikateľské baroko“ • málo zmapovaná história obce • krajinný ráz obce narušený veľkopriestorovými dominantami objektov hospodárskeho dvora • územné obmedzenia VN Zemplínska Šírava – hrádza, zátopová čiara, abrázia brehov
Ľudské zdroje	
• nárast počtu obyvateľov za posledné desaťročie • nárast predproduktívnej a produktívnej zložky populácie a pokles poproduktívnej zložky • najpriaznivejšia veková štruktúra (37,7 rokov) z obcí MR (okresný priemer 35,1 rokov) • početnosť (8) a aktivity spolkov a záujmových združení • vnútorné (spolupráca samosprávy so spolkami) a vonkajšie partnerstvá (mikroregión, ZIRA, reg. združenie turizmu Zemplín, Združenie juhovýchodu Zemplína - infraštruktúra)	• chýbajú mladí ľudia, obec starne • najnepriaznivejšia vzdelanostná štruktúra (základné 34 % a učňovské 23 % vzdelanie) z obcí MR

Silné stránky	Slabé stránky
• aktivity samosprávy pri získavaní podpory realizácie projektov (infraštruktúra, cestovný ruch, obnova vidieka) • dobrá komunikácia s rómskou komunitou • spevácka skupina „Hnojňane“ (nie v obci)	
Sociálna infraštruktúra	
• pošta (nie všetky služby)	• starý domový fond - najvyšší priemerný vek domov (44 rokov) zo všetkých obcí mikroregiónu (okresný priemer 36 rokov)
• ponuka pozemkov na výstavbu RD	• nedostatočná soc. infraštruktúra a občianske vybavenie
• múzeum poľnohospodárskej tradície	• schátralý kostol
• požiarňa zbrojnica	• schátralé nevyužívané objekty- mlyn, neotvorené múzeum
• rozostavaný dom smútku	• nefungujúci požiarňový zbor
• udržiavané verejné priestory	• chýba lekár (aspoň 1 deň v týždni)
• dopravné zariadenia v obci – ČSPH, autoservisy a opravovne	• chýba priestor pre víkendovú rekreáciu • nevyhovujúca požiarňa zbrojnica
Technická infraštruktúra	
• v plnom rozsahu obec plynifikovaná	• zlé spoje na Michalovce
• vyhovujúce elektrické rozvody	• chýbajú chodníky, zastávka autobusu na začiatku obce
• vyhovujúca telefónna sieť	• miestne komunikácie v zlom stavebnotechnickom stave
• existujúca vybudovaná cestná sieť	• chýba cesta k Janouškovi, na Fekišovce
• intenzívna verejná autobusová doprava + 4 zastávky	• chýba kanál, ČOV, vodovod (voda v studniach- znečistená priesakom z VN Širava)
• dostupnosť železničnej (Michalovce) a leteckej (Košice) dopravy	• zlé odvedenie dažďových vôd (zrušený kanál)
	• GLOBTEL- slabý signál • chýbajúce verejné parkoviská • kolízia priebežnej dopravy na ceste I/50 a bývania
Ekonomika	
• vysoko produkčná poľnohospodárska krajina	• nevyužívané ložisko lignitu (pracovné príležitosti)
• územné a klimatické predpoklady pre rozvoj rekreácie a turizmu vo vzťahu k VN Zemplínska Širava	• firma DONA – Veľké Revištie –neobhospodarovaná pôda
• územné predpoklady pre rozvoj ekonomických aktivít a osídlenia vo väzbe na sídelnú rozvojovú os a významný dopravný koridor	• vysoká miera nezamestnanosti (35 nezamestnaných z 94 EA - 37,2%, okresný priemer 32,4%)
• fungujúci PP Lapin (farma), AGROBIO Závadka	• prírodná rezervácia obmedzuje rozvoj rekreácie • nedostatok pozemkov vo vlastníctve obce
Životné prostredie	
• schválený POH obce	• zápach zo septikov a hospodárskeho dvora
• nakladanie s odpadmi v zmysle spracovaného VZN obce	• čierne skládky (cudzi)
• existencia zberných nádob a veľkokapacitných kontajnerov	• nadmerná hluková záťaž obytných domov v blízkosti úseku cesty č. III/050224 Jovsa – Hnojné – Závadka, pochádzajúca z automobilovej dopravy
• zmluvné zabezpečenie zberu, prepravy a zneškodňovania vznikajúcich odpadov prostredníctvom oprávnenej organizácie v zmysle platnej legislatívy	• absencia rozšíreného separovaného zberu odpadov
• pekná udržiavaná obec aj park (doplniť lavičky)	• nedostatočná informovanosť a ekologické vedomie občanov
• vodná nádrž Zemplínska Širava – nadlepšovanie prietokov v povodí	• nevyhovujúce koncovky poľnohospodárskej výroby
• veľké priemyselné zdroje znečistenia ovzdušia sú pomerne vzdialené od obce Hnojné, čím vplyvajú na kvalitu ovzdušia v obci primeraným zaťažením, ktoré je v únosnej miere	• neuspokojivý stav kvality vody VN Zemplínska Širava

Silné stránky	Slabé stránky
v porovnaní s ďalšími hodnotenými obcami je intenzita cestnej premávky nízka, čo zlepšuje imisnú záťaž predovšetkým od prchavých organických látok a ťažkých kovov	lokalizácia šiestich výrobných podnikov na strednom Zemplíne, ktoré patria k 20 najvýznamnejším znečisťovateľom ovzdušia v rámci SR a majú vplyv na kvalitu ovzdušia v obci z dôvodu imisného spádu
obec má dobrú orografiu terénu a tým dobré podmienky pre rovnomerný rozptyl znečisťujúcich látok v ovzduší	obec sa nachádza v blízkosti okresného mesta Michalovce a preto je ovzdušie obce ovplyvňované aj imisným zaťažením pochádzajúceho z mestského charakteru znečistenia a príslušných škodlivín
vysoký podiel vodných plôch vrátane brehovej vegetácie	odlesnená poľnohospodárska krajina
prvky ÚSES - regionálne biocentrum Zemplínska šírava- nadregionálny biokoridor Čierna voda	nízky stupeň ekologickej stability
výskyt dvoch genofonových lokalít	pôdy ohrozené degradáciou
maloplošné chránené územie – chránený areál (CHA) Zemplínska šírava	nedostatočné opatrenia na zníženie vodnej abrázie brehov Zemplínskej šíravy
chránené ložiskové územie Hnojné – lignitu	nedostatočné opatrenia na výsadbu ochrannej zelene
priaznivé klimatické podmienky – dlhé a teplé leto	spodné vody – podmáčané pozemky
kvalitné pôdy	deficit prirodzených vodných tokov v území
	zrušený potok (Čierna voda)

Príležitosti	Ohrozenia
- vybudovať vodovod, kanalizáciu (aj dažďovú) - využiť školu na spoločenskú a športovú miestnosť, fitnes (ale prevádzky) - zaviesť separovaný zber, dobre zorganizovaný - zriadiť lavičky v park, detské ihrisko s parkom, lavičku na cintorín - vytvoriť ponuku pre výstavbu RD - vybudovať kostol, skanzen pri múzeu - preveriť možnosť zalesnenia nevyužitej poľnohospodárskej pôdy - rekonštrukcia požiarnej zbrojnice - riešiť dopravné problémy obce - riešiť zavodnenie potoka - zriadiť ambulanciu lekára v miestnom úrade - vybudovať viacúčelové ihrisko - zriadiť priestor pre víkendovú rekreáciu - zriadiť ďalší obchod - využitie neobývaných domov na chalupy - mlyn využiť na agroturistiku (ubytovanie) - vymedziť pozemky na malé výrobné podniky - dobudovanie soc. infraštruktúry - dobudovanie obchodu a služieb - dobudovanie športových plôch - permanentné obnovovanie osobných a nákladných automobilov - zavedenie integrovaného systému separovaného zberu odpadov pre celý mikroregión - osвета a výchova obyvateľstva vedúca k environmentálne šetrnejšiemu životnému štýlu - priority štátnej environmentálnej politiky – zabezpečenie dostatku pitnej vody a rozšírenie kanalizácií a čistiarní odpadových vôd - realizácia resp. rekonštrukcia čistiarenských zariadení na hospodárskych dvoroch, zabezpečenie ich údržby a prevádzky	- nízka vzdelanostná úroveň obyvateľstva - zvyšovanie nezamestnanosti - schátranie domového fondu - nerealizovanie výstavby technickej infraštruktúry tj. vodovod, kanalizácia, ČOV - zvýšenie dopravnej intenzity vplyvom rozvoja cestovného ruchu - absencia, resp. obmedzená dostupnosť zariadení na zhodnocovanie odpadov od obce - nerealizovanie výstavby kanalizácií a ČOV – ohrozenie kvality povrchových a podzemných vôd - nerealizovanie opatrení v poľnohospodárskej výrobe zvyšuje riziko znečistenia vôd dusičnanmi - zníženie rekreačného potenciálu - zhoršovanie kvality vody vo VN - vybudovanie a prevádzkovanie veľkého zdroja znečistenia v katastrálnom území obce - vybudovanie hlavného cestného ťahu vedúceho v blízkosti resp. územím obce - kapacitné možnosti dostupných skládok odpadov - ohrozenie chránených území a prvkov ÚSESu nevhodným obhospodarovaním poľnohospodárskej pôdy - rozorávanie lúk a pasienkov až k brehovej čiare vodných tokov - riziko pretrhnutia hrádze a možné zaplavenie územia - výrub brehových porastov okolo vodných tokov, najmä Porubského potoka - riziko vypaľovania lúčnych a pasienkových porastov

Priležitosti	Ohrozenia
- modernizácia a znižovanie energetickej náročnosti hospodárstva najvýznamnejších znečisťovateľov ovzdušia stredného Zemplína - modernizácia technologických procesov, zmena palivovej základne najvýznamnejších veľkých zdrojov znečistenia - inštalácia technológií a technických zariadení na elimináciu emisií plyných organických a anorganických látok a látok spôsobujúcich skleníkový efekt a látok poškodzujúcich ozónovú vrstvu zeme pri všetkých zdrojoch znečistenia - revitalizácia ochrannej zelene na južnom brehu vodnej nádrže - účinná ochrana vzácnych biotopov v území - účinná ochrana územia pred povodňami - revitalizovať nevyužívané a opustené staré korytá vodných tokov (Starý porubský potok, resp. Porubský potok) - zvýšenie ekologickej stability tvorbou miestneho ÚSESu	

2.4 Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja

Výstupom socio-ekonomickej analýzy je identifikácia:

- hlavných problémov v území – teda kľúčových disparít
- potenciálov rozvoja v území – teda hlavných faktorov rozvoja

2.4.1 Prírodné danosti

Z krajinárskeho hľadiska územie tvorí nížinná rovinatá poľnohospodárska krajina popretkávaná odvodňovacími kanálmi. Charakteristickým krajinným prvkom je vodná plocha Zemplínskej šíravy v severnej časti katastrálneho územia. Výraznou dominantou krajinného obrazu je aj ochranný pás líniovej zelene, ktorý lemuje južný breh vodnej nádrže.

Súčasná krajinná štruktúra skúmaného územia je charakteristická veľkým podielom vodných plôch, vysokým stupňom zornenia a nízkym stupňom ekologickej stability.

2.4.2 Osídlenie a populácia

Počet obyvateľov v obci dlhodobo klesá (napriek malému nárastu za posledných 10 rokov), charakteristický je pokles prirodzeného prírastku obyvateľstva a znižovanie podielu mladej populácie, priemerný vek rastie.

Bytový fond tvoria rodinné domy, stavebnotechnický stav bytového fondu je dobrý, v poslednom desaťročí okrem malého prírastku nového bytového fondu prebiehala a prebieha predovšetkým rekonštrukcia starších rodinných domov, čím sa

potvrďuje vidiecky charakter sídla.

Obec má značný rozvojový potenciál, potvrdený v súčasnosti rozpracovaným územným plánom obce. Územne sú vytvorené predpoklady pre rozvoj všetkých funkčných zložiek – predovšetkým bývania, sociálnej, dopravnej a technickej infraštruktúry. Určujúcimi sú polohový faktor (dopravná dostupnosť Michaloviec a VN Zemplínska šírava a atraktivita vidieckeho sídelného a prírodného prostredia.

2.4.3 Dopravná a technická infraštruktúra

Územie obce je dopravne sprístupnené priebežnou cestou III. triedy č.050224, ktorá ústi do nadradenej cestnej siete celoštátnej úrovne cestou I/50. Potenciál obce v tejto oblasti spočíva predovšetkým v dobrom dopravnom sprístupnení, priebežnosť má však negatívny dopad na osídlenie – je tu kolízia so zastavaným územím obce a jej rozvojom.

V oblasti technickej infraštruktúry je kľúčovým oblasť vodného hospodárstva, teda zásobovania pitnou vodou a verejnej kanalizácie.

2.4.4 Ochrana a tvorba životného prostredia

V obci sa nenachádza veľký zdroj znečistenia ovzdušia a rozhodujúce najvýznamnejšie priemyselné stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia sú od územia obce vzdialené. Emisie z týchto zdrojov v rámci emisií celkového diaľkového prenosu znečisťujúcich látok celoplošne ovplyvňujú do určitej miery kvalitu ovzdušia aj v katastrálnom území obce. Obcou prechádza frekventovaný úsek cesty č. III/050224 Jovsa – Hnojné – Závadka, ktorá vplýva na zvyšovanie znečistenia ovzdušia priamo v tejto časti obce plynými emisiami, sekundárnou prašnosťou a spôsobuje hlukovú záťaž obyvateľov.

Pretrvávajúce problémy v kvalite vody vo VN Zemplínska Šírava a v stabilizácii južného brehu VN môžu spôsobiť obmedzenie rozvoja rekreácie.

2.4.5 Rekreácia a cestovný ruch

Potenciál obce v oblasti rekreácie a cestovného ruchu, doteraz nevyužitý vyplýva z nasledovných daností:

- potenciál rekreačného využitia južného brehu VN Zemplínska Šírava, ktorý je veľmi dobre dostupný z obce
- blízkosť a dostupnosť nadradenej cestnej siete vo vzťahu k obci, VN Zemplínska Šírava, centráam osídlenia Michalovce a Sobrance, k ukrajinskej hranici
- atraktívne vidiecke prostredie ako protipól a výrazná doplnková rekreačná ponuka rekreačného priestoru VN Zemplínska Šírava.

2.4.6 Ekonomika

Zdroje nerastných surovín

V tejto oblasti nemá obec rozvojový potenciál. Nachádza sa tu výhradné ložisko lignitu, ktorého ochrana je zabezpečená určením chráneného ložiskového územia. Územie obce spadá aj do prieskumného územia „Východoslovenská Nížina I. – ropa a zemný plyn“.

Poľnohospodárska výroba

Z hľadiska pôdno-klimatických a pôdno-ekologických podmienok pre poľnohospodárstvo patrí hodnotené územie do nížinnej oblasti. Poľnohospodárska výroba je kvôli prebiehajúcim spoločenským zmenám a redukcii finančných prostriedkov vo veľkej miere obmedzená – napriek tomu je to jeden z významných rozvojových potenciálov pre obec.

Lesné hospodárstvo

Vzhľadom na prírodné podmienky sa lesné hospodárstvo v hodnotenom území neprevádzkuje – v katastrálnom území obce sa nenachádza LPF.

Výroba, stavebníctvo a skladové hospodárstvo

V hodnotenom území sa zariadenia priemyselnej a remeselnej výroby, stavebníctva a skladového hospodárstva nenachádzajú. Dôvodom sú poloha v blízkosti okresného mesta a charakteristické danosti územia vhodného na poľnohospodárske, sekundárne na rekreačné využitie.

Rekreácia a oddych

Rekreácia a oddych predstavujú doteraz nevyužitý potenciál, ktorý by mal obci priniesť ekonomický efekt. Spočíva v:

- potenciály rozvoja tejto funkcie na južnom brehu VN Zemplínska šírava, pre ktorý je obec zázemím
- potenciály rozvoja tejto funkcie priamo v obci – vidiecke prostredie, služby a rekreačné aktivity ktoré sú doplnkom rekreácie priamo pri vode
- potenciály rozvoja tejto funkcie vo väzbe na organizáciu života a spoločenskú komunikáciu (hudobné a folklórne slávnosti, výstavy, športové podujatia, konferencie a pod.).

V nasledujúcej tabuľke sú zhrnuté najdôležitejšie disparity a faktory rozvoja obce:

Kľúčové disparity	Hlavné faktory rozvoja
• pretrvávajúca nepriaznivá demografická štruktúra obyvateľstva – vysoký a narastajúci podiel populácie v poprodukčnom veku, nízky index vitality, emigrácia populácie v produktívnom veku	• poloha územia obcí – vo vzťahu k centráram osídlenia (Michalovce, Sobrance - vybavenosť, pracovné príležitosti), k dopravným koridorom (cesta I/50 resp. diaľnica D1), k sídelnej rozvojovej osi, k zahraničiu (Ukrajina)
• nerozvinutý ekonomický potenciál, devastované poľnohospodárstvo a nedostatok pracovných príležitostí v obci	• ľudské, sídelné a ekonomické väzby medzi obcami mikroregiónu
• nedostatočná resp. absentujúca technická infraštruktúra – z hľadiska ekonomických aktivít a kvality životného prostredia je kľúčovou disparitou vodné hospodárstvo – nedostatok a nevyhovujúca kvalita pitnej vody, absencia verejných kanalizácií a ČOV	• revitalizácia krajiny a sídla – obnova ekologickej stability územia a jej kultúrnych a estetických hodnôt, zároveň jej ekonomické zhodnotenie – obnova a diverzifikácia poľnohospodárskej výroby
• znížená ekologická stabilita krajiny	• rozvoj sídla podľa identifikovaných potenciálov, predovšetkým základných sídelných funkcií – bývanie, sociálna infraštruktúra, ekonomické využitie miestnych ľudských a prírodných zdrojov
• nedostatok finančných zdrojov, pasivita resp. slabá aktivita resp. pri identifikácii a využití miestnych ľudských a prírodných zdrojov	• rekreačný potenciál
• pri nepriaznivých klimatických podmienkach riziko pachovej záťaže zo živočíšnej výroby v hospodárskom dvore (kontakt so zastavaným územím)	• zvrät v demografickom vývoji populácie – nárast predprodukčnej a produkčnej zložky a indexu vitality, migrácia zvonku
• absencia, resp. obmedzená dostupnosť zariadení na zhodnocovanie odpadov	• technická infraštruktúra (dominantne vodné hospodárstvo) ako základná podmienka rozvoja a zlepšenia kvality životného prostredia
• zhoršujúca sa kvalita vody v Zemplínskej Šírave - zníženie rekreačného potenciálu	• zachovalá pôvodná stavebná štruktúra sídla – vidiecky ráz osídlenia, priestory, zariadenia a objekty využiteľné v CR, bohatá a udržiavaná verejná zeleň, ponuka neobývaných domov na rekreáciu
	• koncepcia rozvoja obce - územný plán obce
	• realizácia priority štátnej environmentálnej politiky – zabezpečenie dostatku pitnej vody
	• vysoko produkčná poľnohospodárska krajina – intenzívne využívaná a zároveň zabezpečujúca ekologickú stabilitu územia a estetickú hodnotu krajiny, identický obraz krajiny a sídla

3 ROZVOJOVÁ STRATÉGIA

Najdôležitejšou časťou PHSR obce je definovanie rozvojovej stratégie premietnutej do programovej štruktúry, ktorá pozostáva z programových prvkov prepojených vertikálne aj horizontálne. Programovú štruktúru PHSR obce tvoria:

- ciele
- priority
- opatrenia
- aktivity
- merateľné ukazovatele

V programovej štruktúre cieľov je definovaný jeden globálny cieľ, ktorý predstavuje určité súhrnné vyjadrenie cieľového stavu, ktorý chce obec dosiahnuť v oblasti sociálneho a hospodárskeho rozvoja. Na detailnejšej úrovni ako je globálny cieľ sú definované tri špecifické ciele, ktoré sú zamerané na zlepšenie súčasného stavu a rozvoj obce v tých oblastiach, ktoré boli v rámci sociálnej a ekonomickej analýzy obce identifikované.

V každom z troch špecifických cieľov je stanovená jedna alebo viacej priorít, ktoré obsahujú súbor opatrení. Opatrenia predstavujú súhrn aktivít pomáhajúcich realizovať priority. Sú vybrané takým spôsobom, aby sa medzi jednotlivými prioritami neprekrývali, ale synergicky dopĺňali. Do aktivít sú zahrnuté typy činností, ktoré je potrebné realizovať, aby boli odstránené identifikované problémy (disparity) a bol využitý rozvojový potenciál (faktory rozvoja) v prospech rozvoja obce v zmysle definovaných cieľov vytýčenej rozvojovej stratégie obce.

Programová štruktúra PHSR obce je zostavená tak, aby bol dodržaný súlad medzi týmto programovým dokumentom a programovými dokumentmi na podporu regionálneho rozvoja prijatými na národnej a regionálnej úrovni.

Na národnej úrovni:

- Národný rozvojový plán (NRP)
- Operačný program Základná infraštruktúra (OP ZI)
- Sektorový operačný program Priemysel a služby (SOP PS)
- Sektorový operačný program Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (SOP PaRV)
- Sektorový operačný program Ľudské zdroje (SOP LZ)
- Programové dokumenty pre iniciatívy:
EQUAL
INTERREG IIIA,B,C
URBAN II
LEADER +

Na regionálnej úrovni:

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja (PHSR KSK)

3.1 Ciele a priority

Globálny cieľ:

Zachovať a rozvíjať prírodné a kultúrne hodnoty obce, využiť ich pre rozvoj cestovného ruchu a podporou podnikania zabezpečiť udržateľný hospodársky a sociálny rozvoj obce

Charakteristika:

Krajina a prírodné prostredie, v ktorom sa obec Hnojné nachádza má hodnoty, ktoré je potrebné chrániť a zachovať, resp. je potrebné ich obnoviť a zvýšiť tak prírodný potenciál obce a jeho využitie v prospech zlepšenia hospodárskych ale aj sociálnych podmienok života obyvateľov obce. Potenciál prírodného prostredia plánuje obec využiť pre rozvoj ekoturizmu a jeho zapojenie do aktivít cestovného ruchu v rámci plánovaného rekreačného využitia južného brehu Zemplínskej šíravy. Obec Hnojné má aj kultúrny a historický potenciál, ktorý môže byť v rámci cestovného ruchu tiež využitý a môže vytvárať doplnkové

aktivity pre návštevníkov a rekreaťantov celého rekreačného priestoru Zemplínskej šíravy. Globálnym cieľom stratégie rozvoja obce je zabezpečiť vyvážený hospodársky a sociálny rozvoj obce. Absencia podnikania v obci si vyžaduje vytvorenie podmienok na podporu najmä malého a stredného podnikania a rozvoj poľnohospodárskej výroby. Dôraz sa dáva aj na podporu a organizovanie aktivít zameraných na zvyšovanie schopnosti nezamestnaných a marginalizovaných skupín obyvateľov obce zaradiť sa do pracovného trhu. V rámci štruktúry PHSR obce je vytvorený špecifický cieľ, ktorým sa sleduje zlepšiť podmienky sídelného prostredia, a to tak v oblasti sociálnej ako aj technickej infraštruktúry.

Špecifický cieľ č. 1:

Zachovať hodnoty prírodného prostredia a obnoviť ekologickú stabilitu krajiny

Charakteristika:

Regenerácia prírodného prostredia a zvýšenie ekologickej stability krajiny sú nevyhnutnou podmienkou pre obnovu krajiny, zachovanie a ochranu hodnotného prírodného prostredia. Cieľ zahŕňa prioritu a opatrenia, ktoré sú zamerané na zvýšenie ekologickej stability krajiny a zlepšenie kvality vody a odstránenie erózných vplyvov v rámci vodnej nádrže Zemplínskej šíravy. Zvýšenie ekologickej stability krajiny sa môže dosiahnuť realizáciou opatrení projektu pozemkových úprav a odstránením hydrologických problémov v krajine. Opatrenie spadajúce pod tento špecifický cieľ je zamerané aj na spoluprácu obce so Štátnou ochranou prírody (ŠOP) pri presadzovaní záujmov ochrany prírody v rámci katastrálneho územia obce.

Priorita č. 1.1: Obnova a ochrana hodnotného prírodného prostredia

Charakteristika:

Priorita je zameraná na obnovu a ochranu prírodného prostredia a zvýšenie ekologickej stability územia prostredníctvom realizácie zámerov projektu pozemkových úprav, ktorý bude navrhovať aj opatrenia na realizáciu prvkov miestneho územného systému ekologickej stability, čo prispeje k regenerácii prírodného prostredia a obnovu vidieckej krajiny. Zámerom priority je spolupráca obce pri riešení nevyhovujúceho stavu kvality vody v Zemplínskej šírave a negatívnych dôsledkov vodnej erózie na južnom brehu vodnej nádrže. Priorita obsahuje aj opatrenia podporujúce spoluprácu so ŠOP na zachovaní a ochrane vzácných biotopov (ochrana chráneného areálu Zemplínska šírava) a pri riešení podmienok pre využitie chráneného areálu v rámci ekoturizmu.

Špecifický cieľ č. 2:

Zvýšiť kvalitu sídelného prostredia obce rozvojom komunitného života, zvýšením úrovne sociálnej infraštruktúry a dobudovaním technického vybavenia v obci

Charakteristika:

Hlavným zameraním špecifického cieľa je zvýšenie kvality sídelného prostredia obce, kvality sociálneho prostredia a dobudovanie dopravnej a environmentálnej infraštruktúry. Podporou rozvoja komunity, zvýšením aktivity obce v oblasti kultúry a športu, zlepšením sociálnej infraštruktúry a kvality verejných priestorov obce sa dosiahne zlepšenie sociálneho prostredia obce. K jeho zlepšeniu môže prispieť aj organizovanie výchovno-vzdelávacích aktivít, do ktorých budú zapájané marginalizované skupiny obyvateľov. Očakáva sa zvýšenie kvality komunitného života v obci a zvýšenie záujmu obyvateľov o dianie v obci. V skvalitňovaní sociálneho prostredia má veľký význam aj rozvoj bývania. V rámci technického vybavenia sa cieľ orientuje na dobudovanie environmentálnej infraštruktúry a na zlepšenie podmienok dopravy. Pre podporu realizácie všetkých plánovaných rozvojových zámerov je pre obec dôležité ďalšie skvalitňovanie spolupráce na úrovni založeného združenia obcí v rámci mikroregiónu Juh Šíravy, rozvoj ďalších partnerstiev a zlepšenie prístupu k informáciám využitím dostupných informačných technológií.

Priorita č. 2.1 : Rozvoj komunity a zvýšenie kvality sociálneho prostredia

Charakteristika:

Cieľom priority je skvalitniť sociálne prostredie obce prostredníctvom vytvárania podmienok pre zvyšovanie kvality komunitného života v obci, organizovaním ďalších kultúrno-spoločenských podujatí v obci a výchovno-vzdelávacími aktivitami, do ktorých budú zapájané aj marginalizované

skupiny obyvateľov. Realizáciou komunitných programov a vzdelávacích aktivít sa očakáva zvýšenie schopností nezamestnaných a iných marginalizovaných skupín obyvateľov zapojiť sa do spoločnosti a do pracovného trhu. V rozvoji partnerstva je priorita zameraná na inštitucionálne dobudovanie spolupráce v rámci mikroregiónu Juh Šíravy a vytváranie ďalších nových kontaktov s obcami a ich združeniami. Cieľom priority je aj zlepšenie prístupu k informáciám využitím dostupných informačných technológií a vytvárať tým podmienky pre zvýšenie úrovne informovanosti a vzdelanosti obyvateľov. Obec nemá vyhovujúce zariadenia pre kultúru a šport a nie sú dostatočné zdravotnícke a sociálne služby. Opatrenia priority sú zamerané na skvalitnenie tejto infraštruktúry. Kvalita života a bývania obyvateľov obce je ovplyvňovaná aj úpravou (technickou aj estetickou) verejných priestorov, komunikácií a chodníkov, kvalitou verejnej zelene, drobnou architektúrou, ktorá vhodne dotvára vidiecky charakter zástavby obce. Priorita sa zameriava na úpravu a obnovu tohto prostredia a zlepšenie vzhľadu obce, pričom sa dáva dôraz na zachovanie identity obce a jej kultúrno-historického dedičstva. Podporou výstavby rodinných domov sa zvýši kvalita bývania v obci a môže sa pozitívne ovplyvniť aj jej demografický vývoj.

Priorita č. 2.2: Dobudovanie dopravnej a environmentálnej infraštruktúry

Charakteristika:

Priorita je zameraná na zlepšenie dopravného napojenia obce a zvýšenie kvality cestnej infraštruktúry. Cieľom priority je aj dobudovanie environmentálnej infraštruktúry, t.j. dobudovanie verejného vodovodu a výstavba kanalizácie v rámci spoločnej koncepcie mikroregiónu Juh Šíravy. V oblasti riešenia odpadového hospodárstva sa plánuje zavedenie integrovaného systému separovania odpadov. Dôraz sa dáva aj na podporu environmentálnej výchovy a vzdelávania.

Špecifický cieľ č. 3:

Zvýšiť hospodársky potenciál obce podporou podnikania, rozvojom poľnohospodárskej výroby a vytvorením podmienok pre cestovný ruch a ekoturizmus

Charakteristika:

Nevytvorené podmienky v obci pre rozvoj podnikania sú jednou z príčin slabej lokálnej ekonomiky obce. Zvrátenie tohto nepriaznivého stavu si vyžaduje prijať opatrenia zamerané na posilnenie podnikateľského prostredia v obci a rozvoj podnikateľskej infraštruktúry. Okrem podpory rozvoja malého a stredného podnikania je špecifický cieľ zameraný aj na podporu podnikania v oblasti služieb a cestovného ruchu. Poloha obce v priestore južného brehu Zemplínskej šíravy a plánované vybudovanie stredísk cestovného ruchu v obciach Zalužice a Lúčky, vytvára predpoklady zapojenia obce Hnojné do poskytovania služieb cestovného ruchu pre návštevníkov týchto stredísk. Cieľ je zameraný na vybudovanie potrebnej infraštruktúry cestovného ruchu a špecificky na vytvorenia podmienok pre rozvoj poznávacieho ekoturizmu. Ďalšie doplnkové rekreačné aktivity plánuje obec vytvoriť predovšetkým v rámci využitia kultúrno-historických hodnôt a tradícií. V oblasti obnovy poľnohospodárstva je cieľ zameraný na modernizáciu poľnohospodárskych činností a zavádzanie ekologických technológií do poľnohospodárskej výroby.

Priorita č. 3.1 : Rozvoj podnikania a zvýšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárstva

Charakteristika:

Vzhľadom na to, že v obci nie je v súčasnosti rozvinuté podnikanie, priorita je zameraná na podporu vytvorenia priaznivých podmienok pre malé a stredné podnikanie zriadením podnikateľského inkubátora v rámci mikroregiónu a zodpovedajúcej infraštruktúry. V obci je disponibilná ponuka vhodných pozemkov a priestorov na rozvoj tohto druhu podnikania. Priorita sleduje aj obnovu a rozvoj poľnohospodárskej výroby, ktorá bola donedávna rozhodujúcim odvetvím vytvárajúcim pracovné príležitosti v obci.

Priorita č. 3.2: Rozvoj cestovného ruchu

Charakteristika:

Poloha obce a jej hodnotný prírodný potenciál, ktorý reprezentuje chránený areál ochrany prírody sú dobrými predpokladmi pre rozvoj cestovného ruchu a špecificky pre rozvoj ekoturizmu. Priorita je zameraná na vybudovanie infraštruktúry cestovného ruchu a jej zapojenie do plánovaného budovania

komplexu stredísk cestovného ruchu na južnej strane Zemplínskej šíravy. Počíta sa aj s rozvojom podnikania v oblasti služieb cestovného ruchu. Obec má kultúrno-historické hodnoty, ktoré môžu byť využité pre doplnkové aktivity cestovného ruchu. Má špecifické podmienky pre vytvorenie produktov cestovného ruchu na báze poznávacieho ekoturizmu. Úspešnosť a trvalá udržateľnosť tohto zámeru obce predpokladá výraznú propagáciu podmienok cestovného ruchu v obci, čo sa môže dosiahnuť zapojením obce v rámci mikroregiónu Juh Šíravy do budovania informačnej siete propagácie cestovného ruchu na Zemplínskej šírave prostredníctvom Slovenskej agentúry pre cestovný ruch (SACR).

3.2 Opatrenia a aktivity

Priorita č. 1.1: **Obnova a ochrana hodnotného prírodného prostredia**

Opatrenie č. 1.1.1: **Obnova biodiverzity krajiny, zvýšenie jej ekologického a hospodárskeho potenciálu**

Zameranie:

Vypracovanie projektu pozemkových úprav vrátane miestneho územného systému ekologickej stability, realizácia zámerov na regeneráciu prírodného prostredia a zvýšenie ekologickej stability krajiny, riešenie problémov v rámci zlepšenia hydrologických pomerov v území - revitalizácia vodných tokov a kanálov. Spolupráca pri riešení ekologických problémov vodnej nádrže Zemplínska šírava. Opatrenie je podporované zo štrukturálnych fondov EÚ v rámci pozemkových úprav. Neoprávnené aktivity môžu byť podporované zo zdrojov kompetentných organizácií rezortov MŽP SR (Slovenský vodohospodársky podnik – SVP) a MP SR (Krajský pozemkový úrad – KPÚ a Hydromelióracie).

Disparity:

- narušená ekologická stabilita krajiny
- scelená krajina, málo lesov, medzí, lúk
- málo ochrannej zelene
- znižuje sa estetická hodnota krajiny a obce
- ohrozenie chránených území a prvkov ÚSESu nevhodným obhospodarovaním poľnohospodárskej pôdy
- rozorávanie lúk a pasienkov až k brehovej čiare vodných tokov
- výrub brehových porastov okolo vodných tokov, najmä Porubského potoka
- riziko vypaľovania lúčnych a pasienkových porastov
- neudržiavaný porast pozdĺž cesty v smere na Jovsu
- narušená hrádza, priesaky
- zrušenie prirodzených potokov (Čierna voda), zanedbaný kanál na odvod dažďových a priesakových vôd pozdĺž hrádze
- ekologické problémy vodnej nádrže Zemplínska šírava, nekvalitná voda, nedostatočné opatrenia na ochranu jej brehov, abrázia
- zníženie rekreačného potenciálu, zhoršovanie kvality vody vo vodnej nádrži
- degradované pôdy – eróziou, podmáčaním

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
• vypracovanie projektu pozemkových úprav vrátane miestneho územného systému ekologickej stability: - ukončenie ROEP, identifikovať potenciálne pozemky do vlastníctva obcí, vysporiadanie vlastníckych vzťahov (cesta k existujúcim záhradám) - dotvorenie regionálneho územného systému ekologickej stability a navrhnúť prvky miestneho územného systému ekologickej	KPÚ prostredníctvom MP SR	SOP PaRV: Priorita č. 2: Podpora trvalo udržateľného rozvoja vidieka Opatrenie č. 2.3: Podpora prispôsobenia a rozvoja vidieckych oblastí Podopatrenie č. 2.3.1: Pozemkové úpravy

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
stability - realizácia plánovaných zámerov v oblasti zvýšenia ekologickej stability územia: - obnova prírodnej brehovej vegetácie, - v území s vysokým stupňom zornenia vytvárať podmienky pre rozčlenenie veľkých orných plôch výsadbou zelene v remízach a okolo poľných ciest, potokov a vodných kanálov, - zalesnenie málo úrodných poľnohospodárskych plôch, - protierózne úpravy v atakovaných priestoroch - vysadenie ochrannej zelene pod hrádzou, revitalizácia ochrannej zelene na južnom brehu vodnej nádrže - spolupráca s poľnohospodármi pri ochrane stabilizujúcich prvkov v krajine a vzácných biotopov - presadzovať rešpektovanie požiarneho poriadku obce, dôsledné vyžadovanie plnenia zákazu vypaľovania trávy - udržiavanie porastu pri ceste na Jovsu v spolupráci s jej správcom		
- odstránenie podmáčania pôdy pri výpuste, zalesnenie podmáčanej pôdy - riešenie zavodnenia potoka (Porubský potok), čistenie potokov - obnova meliorácií - spolupráca s mikroregiónom pri presadzovaní riešenia ekologických problémov Zemplínskej šíravy (zlepšenie kvality vody, zamedzenie abrázie južného brehu)	SVP, Hydromeliorácie, obec,	MŽP SR - rozpočet a programy: - Environmentálny fond MP SR - rozpočet

Opatrenie č. 1.1.2: **Ochrana a zachovanie prírodných hodnôt v krajine**

Zameranie:

Spolupráca so Štátnou ochranou prírody CHKO Vihorlat (ŠOP) pri aktivitách zameraných na využitie chráneného areálu v rámci ekoturizmu. Opatrenie je podporované zo štrukturálnych fondov EÚ prostredníctvom ŠOP. Neoprávnené aktivity môžu byť podporované zo zdrojov MŽP SR.

Disparity:

- ohrozenie chránených území a prvkov ÚSESu nevhodným obhospodarovaním poľnohospodárskej pôdy

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
- zachovanie a ochrana vzácných biotopov (ochrana chráneného areálu Zemplínska šírava) - spolupráca so ŠOP pri riešení podmienok pre využitie chráneného areálu v rámci ekoturizmu - vypracovanie plánov (štúdií) využitia chráneného areálu pre ekoturizmus	ŠOP SR, obec	OP ZI Priorita č. 2: Environmentálna infraštruktúra Opatrenie č. 2.4: Ochrana, zlepšenie a regenerácia prírodného prostredia MŽP SR - rozpočet a programy: - Environmentálny fond - POD

Priorita č. 2.1: Rozvoj komunity a zvýšenie kvality sociálneho prostredia**Opatrenie č. 2.1.1: Podpora komunitných aktivít a zachovania kultúrnych tradícií****Zameranie:**

Rozvoj kultúry a športu, podpora spolkov a občianskych združení, organizovanie kultúrno-spoločenských podujatí v obci a zapájanie sa do kultúrnych a spoločenských aktivít organizovaných v rámci mikroregiónu, zapojenie sa do vzdelávacích a komunitných programov organizovaných pre marginalizované skupiny obyvateľov v rámci mikroregiónu. Opatrenie je podporované zo štrukturálnych fondov EÚ pre vzdelávacie a komunitné aktivity. Finančným zdrojom pre ostatné aktivity je rozpočet obce, resp. mikroregiónu a zdroje podporných grantov príslušných nadácií a MVO. Zdrojom finančnej pomoci pri vybraných aktivitách môže byť aj MK SR.

Disparity:

- nedostatok kultúrnych a športových aktivít
- nedostatočná práca s mladými v oblasti športu
- nízka vzdelanostná úroveň obyvateľstva

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
• podpora tvorby spolkov, kultúrno-osvetových združení: - založenie ženskej speváckej skupiny - podpora rozvoja speváckej skupiny „Hnojňane“ - podpora rozvoja existujúcich združení a spolkov • podpora organizovania kultúrno-spoločenských a športových podujatí: - zvýšiť úroveň organizovaných podujatí (športovo-kultúrny deň, stávanie mája, mikulášsky deň) - zapájať sa do organizovania spoločných podujatí organizovaných v rámci mikroregiónu	obec, obec v spolupráci s mikroregiónom	MK SR - rozpočet a programy: - Podpora rozvoja a prezentácie súčasného umenia a kultúrnych aktivít podporné granty príslušných nadácií a MVO
• vzdelávanie a komunitné programy pre marginalizované skupiny (nezamestnaní, Rómovia): - zapájať sa do aktivít organizovaných mikroregiónom - spolupracovať pri aktivitách zameraných na podporu zamestnateľnosti občanov	obec v spolupráci s mikroregiónom	SOP LZ: Priorita č. 2: Posilnenie sociálnej inklúzie a rovnosti príležitostí na trhu práce Opatrenie č. 2.1: Zlepšenie zamestnateľnosti skupín ohrozených sociálnym vylúčením FSR – Výzva 1, Téma č. 2: Podpora projektov v komunitách (aktivity zamerané na rozvoj komunít)

Opatrenie č. 2.1.2: Rozvoj partnerstva**Zameranie:**

Rozvoj spolupráce a tvorba partnerstiev, rozširovanie foriem spolupráce v rámci mikroregiónu a s obcami pri Zemplínskej šírave, rozvoj cezhraničnej spolupráce. Opatrenie nie je podporované zo štrukturálnych fondov EÚ.

Disparity:

- nedostatočná spolupráca v rámci mikroregiónu

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
• dobudovať inštitucionálne zázemie mikroregiónu • budovanie partnerstva obcí na území Zemplínskej šíravy • rozvoj partnerstva z obcami v SR aj v zahraničí, výmena kultúrnych podujatí • zapojiť sa do organizovania súťaže Dedina roka mikroregiónu Juh Šíravy alebo Zemplínskej šíravy	obec v spolupráci s mikroregiónom	podporné granty príslušných nadácií a MVO POD

Opatrenie č. 2.1.3: **Zvýšenie informovanosti a využívanie informačných technológií**

Zameranie:

Internetizácia verejných zariadení obce, spolupráca s mikroregiónom pri zavádzaní informačných nástrojov. Opatrenie je podporované zo štrukturálnych fondov EÚ. Neoprávnené aktivity budú financované z finančných zdrojov obce, resp. finančných zdrojov mikroregiónu.

Disparity:

- komplikovaný prístup k internetu

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
• zavádzanie internetu do verejných budov v obci, zriadenie verejného prístupového bodu k internetu • spolupráca s mikroregiónom pri zriadení informačného nástroja pre potreby mikroregiónu cez internet • zriadenie web stránky obce • podpora zavádzania internetu do domácností	obec, obec v spolupráci s mikroregiónom	OP ZI: Priorita č. 3: Lokálna infraštruktúra Opatrenie č. 3.2: Budovanie a rozvoj informačnej spoločnosti pre verejný sektor
• zapojenie sa do projektu zriadenie káblovej televízie (preveriť možnosť spolupráce s mestom Michalovce)	obec v spolupráci s mikroregiónom a v spolupráci s mestom Michalovce	-

Opatrenie č. 2.1.4: **Zlepšenie infraštruktúry kultúrnych zariadení a rozvoj infraštruktúry športu**

Zameranie:

Rekonštrukcia objektov kultúrnych zariadení, zriaďovanie viacúčelových kultúrno-spoločenských priestorov a klubových miestností, dobudovanie a výstavba športových zariadení, amfiteátra, dostavba a rekonštrukcia kostola. Opatrenie je podporované zo štrukturálnych fondov EÚ v oblasti rekonštrukcie kultúrnych zariadení. Ostatné aktivity budú financované z finančných zdrojov obce a cirkví. Pre realizáciu športových plôch môže byť zdrojom finančnej podpory MŠ SR.

Disparity:

- schátralý kostol
- chýba klub dôchodcov
- chýba viacúčelové ihrisko a priestor
- nie sú športové príležitosti pre mládež + pre kultúru

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
- rekonštrukcia kultúrnych zariadení pre viacúčelové využitie: - využiť kultúrny dom (bývalú školu) na spoločenskú a športovú miestnosť, fitness, - vytvoriť priestory a podporiť založenie klubu dôchodcov, stravovanie pre dôchodcov - vybudovať amfiteáter s tribúnou	obec	OP ZI: Priorita č. 3: Lokálna infraštruktúra Opatrenie č. 3.1: Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry v regiónoch Podopatrenie č. 3.1.4: Budovanie a rozvoj kultúrnej infraštruktúry POD
- rekonštrukcia a dobudovanie kostolov: - dobudovanie gréckokatolíckeho kostola - rekonštrukcia pravoslávneho chrámu	cirkvi	-
- dobudovanie a výstavba športových plôch: - dobudovanie športových plôch - výstavba viacúčelového ihriska	obec	MŠ SR – rozpočet a program: Národný program rozvoja športu

Opatrenie č. 2.1.5: Zlepšenie podmienok poskytovanie sociálnych služieb

Zameranie:

Poskytovanie služieb pre dôchodcov a vytvorenie podmienok pre poskytovanie zdravotníckych služieb. Opatrenie nie je podporované zo štrukturálnych fondov EÚ. Finančným zdrojom je rozpočet obce.

Disparity:

- chýbajú služby pre dôchodcov
- chýba lekár aspoň raz v týždni (dôvodom je zlé organizovanie lekárskeho služieb v okrese)

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
- poskytovanie služieb pre dôchodcov: - stravovacie služby pre dôchodcov v priestoroch kultúrneho domu s možnosťou využitia kuchyne v Závadke - opatrovateľské služby pre dôchodcov - spolupráca s Úniou žien	obec	-
spolupráca s mikroregiónom pri zlepšení zdravotníckych služieb – vytvorenie podmienok pre zriadenie ambulancie lekára v miestnom úrade	obec	-

Opatrenie č. 2.1.6: Zvýšenie kvality verejných priestorov obce a rozvoj bývania

Zameranie:

Komplexná úprava, obnova a rekonštrukcia verejných priestorov (miestne komunikácie, chodníky, verejné osvetlenie, pešie priestranstvá, verejná zeleň, parkové úpravy, lavičky, autobusové zastávky), príprava a vybudovanie dopravnej a technickej infraštruktúry pre novú výstavbu rodinných domov, príprava podmienok pre výstavbu nájomných bytov. Opatrenie je podporované zo štrukturálnych fondov EÚ v oblasti komplexnej obnovy verejných priestorov. Aktivity súvisiace s bytovou výstavbou môžu byť podporované zo zdrojov MVRR SR a Štátneho fondu rozvoja bývania (ŠFRB).

Disparity:

- chýba viacúčelový priestor, detské ihrisko
- nie sú športové príležitosti pre mládež + pre kultúru
- pokles počtu obyvateľov
- nedostatok pozemkov vo vlastníctve obce, nízky počet bytov v pomere k počtu obyvateľov
- starý domový fond
- málo možností bývania
- zhoršené podmienky bývania

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
- komplexná úprava verejných priestorov (pešie priestranstvá, verejná zeleň, parkové úpravy, autobusové zastávky, rekonštrukcia zelene): - rekonštrukcia miestnych komunikácií – (po výstavbe kanalizácie a vodovodu) - rekonštrukcia a výstavba chodníkov - rekonštrukcia verejného osvetlenia - vybudovanie detského ihriska s parkom - rekonštrukcia zelene osadenie lavičiek v parku a na cintoríne	obec	OP ZI: Priorita č. 3: Lokálna infraštruktúra Opatrenie č. 3.4: Renovácia a rozvoj obcí
- rozvoj bývania, vytvorenie podmienok pre bytovú výstavbu v súlade s riešením ÚPN obce: - zabezpečiť dopravnú a technickú infraštruktúru pre výstavbu rodinných domov - vytvoriť podmienky (výhľadovo) pre výstavbu nájomných bytov	obec	rozpočet MVRR SR ŠFRB

Priorita č. 2.2: **Dobudovanie dopravnej a environmentálnej infraštruktúry**Opatrenie č. 2.2.1: **Zlepšenie dopravnej infraštruktúry**

Zameranie:

Dobudovanie siete cestných komunikácií III. triedy a ich údržba. Opatrenie nie je podporované zo štrukturálnych fondov EÚ. Finančným zdrojom je rozpočet KSK.

Disparity:

- nedoriešený systém miestnych komunikácií a chodníkov
- chýba cesta k Janouškovi a na Fekišovce (poľnohospodárske stroje chodia cez dedinu)
- štátna cesta je v zlom stave
- chýbajú chodníky
- nefunkčné odvedenie dažďových vôd
- znížená bezpečnosť chodcov
- hluk

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
vybudovanie cesty III. triedy Hnojné - Fekišovce	obec prostredníctvom KSK	rozpočet KSK
rekonštrukcia štátnej cesty III. triedy, ktorá prechádza obcou, odvedenie dažďových vôd	obec prostredníctvom KSK	rozpočet KSK

Opatrenie č. 2.2.2: Zlepšenie podmienok zásobovania pitnou vodou a odkanalizovanie územia obce**Zameranie:**

Dobudovanie siete verejného vodovodu a vybudovanie kanalizačnej siete (v súlade so spoločnou koncepciou v rámci mikroregiónu), nezávadné zneškodňovanie komunálnych odpadových vôd. Opatrenie je podporované zo štrukturálnych fondov EÚ. Neoprávnené aktivity budú financované z rozpočtu obce, resp. mikroregiónu.

Disparity:

- nesprávne vypúšťanie žúmp
- chýba vodovod a kanalizácia

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
- dokončenie výstavby vodovodu - dokončenie prípravy projektu a výberu alternatív na vybudovanie kanalizačnej siete a riešenie čistenia odpadových vôd	obec prostredníctvom VVS	OP ZI: Priorita č. 2: Environmentálna infraštruktúra Opatrenie č. 2.3: Zlepšenie a rozvoj infraštruktúry na ochranu a racionálne využívanie vôd alt. Kohézny fond
vývoz odpadových vôd zo žúmp v spolupráci s partnerskými obcami	obec v spolupráci s mikroregiónom	

Opatrenie č. 2.2.3: Dobudovanie infraštruktúry separácie komunálneho odpadu a environmentálna osveťa**Zameranie:**

Zavedenie integrovaného systému separovaného zberu odpadov, budovanie zariadení na zhodnocovanie odpadov, likvidácia divokých skládok. Opatrenie je podporované zo štrukturálnych fondov EÚ. Neoprávnené aktivity môžu byť podporované zo zdrojov MŽP SR.

Disparity:

- čierne skládky
- absencia, resp. obmedzená dostupnosť zariadení na zhodnocovanie odpadov od obce
- nedostatočné kapacitné možnosti dostupných skládok odpadov
- nízke ekologické povedomie

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
- zavedenie integrovaného systému separovaného zberu odpadov pre celý mikroregión (začlenenie zavedeného spôsobu separácie odpadov v obci do integrovaného systému v rámci mikroregiónu) - budovanie zariadení na zhodnocovanie odpadov - likvidácia divokých skládok - osveťa a výchova obyvateľstva vedúca k environmentálne šetrnejšiemu životnému štýlu	obec v spolupráci s mikroregiónom	OP ZI: Priorita č. 2: Environmentálna infraštruktúra Opatrenie č. 2.3: Zlepšenie a rozvoj infraštruktúry odpadového hospodárstva MŽP SR- rozpočet a programy: - Environmentálny fond - Recyklačný fond - POD

Priorita č. 3.1: Rozvoj podnikania a zvýšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárstva**Opatrenie č. 3.1.1: Vytvorenie podmienok pre podnikanie****Zameranie:**

Spolupráca pri zriadení podnikateľského inkubátora v mikroregióne a zodpovedajúcej infraštruktúry (rekonštrukcia a výstavba budov, technická vybavenosť územia, technologické zariadenie budov), zapájanie sa do aktivít mikroregiónu zameraných na podporu podnikania, propagačné aktivity podnikateľských možností v obci. Opatrenie je podporované zo štrukturálnych fondov EÚ. Neoprávnené aktivity budú financované z rozpočtu obce, resp. z rozpočtu mikroregiónu.

Disparity:

- zlé podnikateľské prostredie
- nízka aktivita podnikateľov
- chýbajú vhodné priestory
- nevysporiadané vlastnícke vzťahy
- chýbajúce vedomosti
- vysoká miera nezamestnanosti

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
• podpora podnikateľského prostredia: - spolupracovať s mikroregiónom pri zriadení podnikateľského inkubátora pre celý mikroregión (ponuka možností v obciach Zalužice, Závadka) - spolupracovať s mikroregiónom pri vzdelávaní v oblasti zakladania živností - propagácia obce z pohľadu možností pre podnikateľov	obce v spolupráci s mikroregiónom	SOP PS: Priorita č. 1: Rast konkurencieschopnosti priemyslu a služieb využitím rozvoja domáceho rastového potenciálu Opatrenie č. 1.2: Podpora budovania a rekonštrukcie infraštruktúry

Opatrenie č. 3.1.2: Podpora malého a stredného podnikania**Zameranie:**

Podpora vzniku malých výrobných prevádzok a služieb, príprava pozemkov pre vznik výrobných areálov, výstavba a rekonštrukcia objektov pre podnikanie. Opatrenie je podporované zo štrukturálnych fondov EÚ. Neoprávnené aktivity budú financované zo zdrojov zainteresovaných podnikateľských subjektov a ich združení.

Disparity:

- chýbajú služby
- vysoká miera nezamestnanosti

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
• vznik prevádzok nezávadnej výroby a služieb, ponuka pozemkov a priestorov pre výrobné prevádzky: - využiť kultúrny dom, požiaru zbrojnicu, obecný úrad, mlyn, hospodársky dvor, nevyužitú pozemky a rodinné domy	podnikateľské subjekty a ich združenia, obec v partnerstve s podnikateľským subjektom	SOP PS: Priorita č. 1: Rast konkurencieschopnosti priemyslu a služieb využitím rozvoja domáceho rastového potenciálu Opatrenie č. 1.1: Podpora rozvoja nových a existujúcich podnikov a služieb
• podpora rozšírenia sortimentu v obchode	podnikateľské subjekty	-

Opatrenie č. 3.1.3: Podpora rozvoja poľnohospodárstva a diverzifikácie činností**Zameranie:**

Rozvoj a modernizácia poľnohospodárskej výroby, investície zamerané na zvýšenie produktivity poľnohospodárskej výroby, rekonštrukcia a modernizácia budov vhodných na stabilizáciu poľnohospodárskej prevádzky, technické a technologické investície v poľnohospodárskej výrobe, opatrenia na stabilizáciu pôdneho fondu, zavádzanie ekologicky nezávadných technológií v poľnohospodárskej výrobe. Opatrenie je podporované zo štrukturálnych fondov. Neoprávnené aktivity budú financované zo zdrojov zainteresovaných poľnohospodárskych subjektov.

Disparity:

- vysoká miera nezamestnanosti
- nefungujúce poľnohospodárske podniky, rozpadnuté PD Závadka
- Dona Veľké Revišťa neobhospodaruje časť pôdy, má trvalé trávne porasty
- objekty PD rušiacie krajinu
- nerealizovanie opatrení v poľnohospodárskej výrobe zvyšuje riziko znečistenia vôd dusičnanmi
- nevyhovujúce nakladanie s biologickým odpadom z poľnohospodárskej výroby
- hydínarska výroba

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
• rekonštrukcia a modernizácia poľnohospodárskych objektov • obnova a modernizácia strojového parku, technického a technologického vybavenia • diverzifikácia podnikateľských činností v oblasti poľnohospodárstva - finalizovať výrobky: - využitie poľnohospodárskych dvorov pre zriadenie prevádzok na spracovanie produktov poľnohospodárskej výroby (muštáreň) • technológie na bezpečné uskladnenie alebo spracovanie odpadov vody a biologického odpadu z poľnohospodárskej výroby • aktivity zamerané na stabilizáciu PPF	poľnohospodárske podniky a fyzické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej výrobe	SOP PaRV: Priorita č. 1: Podpora produktívneho poľnohospodárstva Opatrenie č. 1.1: Investície do poľnohospodárskych podnikov

Priorita č. 3.2: Rozvoj cestovného ruchu**Opatrenie č. 3.2.1: Vytvorenie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu a ekoturizmu****Zameranie:**

Budovanie infraštruktúry súvisiacej s rozvojom cestovného ruchu a vytvorenie podmienok pre aktivity ekoturizmu. Opatrenie je podporované zo štrukturálnych fondov EÚ. Neoprávnené aktivity budú financované z rozpočtu obce, resp. mikroregiónu. Aktivity zamerané na rozvoj ekoturizmu môžu byť podporované zo zdrojov MŽP SR a z finančných zdrojov inštitúcií rezortu MŽP SR (Štátna ochrana prírody - ŠOP).

Disparity:

- chýbajú podmienky pre rekreáciu
- schátralé a nevyužívané objekty
- schátralý mlyn
- neotvorené múzeum
- prírodná rezervácia obmedzuje rozvoj rekreácie
- nevyužitá propagácia kultúrnohistorických hodnôt pre cestovný ruch
- chýbajú cyklistické trasy

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
• budovanie infraštruktúry rekreácie a cestovného ruchu: - vybudovanie cyklistického chodníka na južnom brehu vodnej nádrže a prepojenie na cyklotrasu vedenú v severnej časti územia Zemplínskej šíravy (časť medzi severom Zemplínskej šíravy a Senným) vrátane identifikácie návrhu zastávok cyklotrasy – kultúrnych, prírodných pozoruhodností, stravovacích služieb v obci a pod. - rekonštrukcia múzea, prezentácia kultúrnohistorických hodnôt obce, obnova výstavy (rokovať s KSK) - vybudovanie skanzenu pri múzeu - využitie kultúrnohistorických pamiatok pre aktivity cestovného ruchu (zvonica, obraz, kríž) - zapojenie kultúrnych podujatí zameraných na prezentáciu vidieckej kultúry a tradícií do aktivít cestovného ruchu • vytvorenie podmienok pre rozvoj ekoturizmu • realizácia infraštruktúry a aktivít zameraných na využitie prírodnej rezervácie pre ekoturizmus, spolupráca s ŠOP: - vybudovanie náučného a informačného centra - vybudovanie vyhliadkovej veže, náučného chodníka	obec, obec prostredníctvom mikroregiónu	SOP PS: Priorita č. 2: Rozvoj cestovného ruchu Opatrenie č. 2.1: Podpora budovania a rekonštrukcie infraštruktúry cestovného ruchu MŽP SR- rozpočet a programy: - POD rozpočet ŠOP

Opatrenie č. 3.2.2: **Rozvoj podnikania v oblasti ponuky služieb cestovného ruchu**

Zameranie:

Výstavba a rekonštrukcia objektov a zariadení pre účely rekreácie a cestovného ruchu. Opatrenie je podporované zo štrukturálnych fondov EÚ. Neoprávnené aktivity budú financované zo zdrojov zainteresovaných podnikateľských subjektov.

Disparity:

- nevyužitie potenciálu, nedostatok služieb
- nízka podnikateľská aktivita v oblasti cestovného ruchu

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
• výstavba a rekonštrukcia ubytovacích a stravovacích zariadení v rámci cestovného ruchu: - rekonštrukcia mlyna, hľadanie jeho využitia pre účely rekreácie (zriadenie reštaurácie, agroturistika, ubytovanie) - ponuka voľných priestorov na obecnom úrade a v kultúrnom dome aj pre podnikanie v oblasti cestovného ruchu - využitie rodinných domov ako ponuku pre ubytovanie a pre služby cestovného ruchu, ekoturizmu	podnikateľské subjekty a ich združenia, obec v partnerstve s podnikateľským subjektom	SOP PS: Priorita č. 2: Rozvoj cestovného ruchu Opatrenie č. 2.2: Podpora podnikateľských aktivít cestovného ruchu

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
- využitie neobývaných rodinných domov na chalupy		

Opatrenie č. 3.2.3: **Propagácia potenciálu obce v rámci cestovného ruchu**

Zameranie:

Prostredníctvom Slovenskej agentúry pre cestovný ruch (SACR) zapojenie sa do vytvárania informačných materiálov na propagáciu podmienok cestovného ruchu v obci a v mikroregióne, rozvíjanie propagácie obce a zapojenie sa do budovania informačnej siete propagácie cestovného ruchu na Zemplínskej šírave. Opatrenie je podporované EÚ prostredníctvom SACR.

Disparity:

- slabá propagácia obce

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
• spolupráca pri vypracovaní marketingovej stratégie propagácie cestovného ruchu na južnom brehu Zemplínskej šíravy a jej realizácia (hlavne v podobe propagovania miestnych atrakcií a rekreačných aktivít – aj prostredníctvom internetu) • prezentácia obce v oblasti ponuky rekreačných aktivít, spracovanie publikačných materiálov o obci • zapojenie sa do propagácie cestovného ruchu v rámci celej Zemplínskej šíravy	obec v spolupráci s mikroregiónom prostredníctvom SACR (zapojenie sa do jej aktivít)	SOP PS: Priorita č. 2: Rozvoj cestovného ruchu Opatrenie č. 2.3: Podpora propagácie cestovného ruchu a tvorba informačného systému

3.3 Opis rozvojovej stratégie

3.3.1 Programová štruktúra

Obec Hnojné je členom Záujmového združenia spoločenstva obcí mikroregiónu Juh Šíravy. Stratégia rozvoja obce Hnojné je postavená tak, aby obec bola zapojená do rozvojových zámerov tohto mikroregiónu ale zároveň, aby odrážala potreby rozvoja samotnej obce a jej obyvateľov. Rekreačný potenciál mikroregiónu Juh Šíravy, vyplývajúci z jeho polohy v kontakte so Zemplínskou šíravou, plánuje obec Hnojné využiť vo svojej stratégii rozvoja obce vo väzbe na špecifické podmienky súvisiace s chráneným areálom ochrany prírody, nachádzajúcim sa v priestore vodnej nádrže Zemplínskej šíravy v rámci katastrálneho územia obce Hnojné. Pre využitie tohto špecifického potenciálu je potrebné vytvoriť v obci Hnojné podmienky pre rozvoj ekoturizmu a jeho zapojenie do ponuky produktov cestovného ruchu v rámci plánovaného rozvoja cestovného ruchu na južnom brehu Zemplínskej šíravy. Základnou podmienkou uskutočnenia tohto zámeru je zlepšenie podmienok životného prostredia a odstránenie tých ekologických disparít, ktoré realizáciu tohto zámeru limitujú, t.j. zabrániť postupujúcej abrázii južného brehu vodnej plochy a zlepšiť kvalitu vody v nádrži. Tieto zábery sú technicky a finančne značné náročné, preto aj keď sa v stratégii rozvoja obce Hnojné s nimi počíta, bude ich realizácia presadzovaná prostredníctvom KSK a rezortu MŽP SR. Obec plánuje, v rámci prípravy podmienok pre ekoturizmus, vybudovanie náučného a informačného centra, náučného chodníka a vybudovanie vyhladkovej veže v úzkej súčinnosti s Štátnou ochranou prírody. Do produktov cestovného ruchu sa obec chce zapojiť aj svojimi kultúrnymi a historickými hodnotami. Plánuje sa obnovenie múzea tradícií a vybudovanie skanzenu.

Hospodársku aktivitu obec plánuje posilniť podporou a rozvojom malého a stredného podnikania a modernizáciou poľnohospodárskej výroby.

Obec nemá dobudovanú technickú infraštruktúru. V rámci environmentálnej infraštruktúry je potrebné dobudovať verejný vodovod, vybudovať kanalizáciu a zabezpečiť čistenie odpadových vôd. Rovnako nie je dobudovaný systém separácie odpadov. Obec Hnojné pri riešení týchto svojich slabých stránok bude spolupracovať s ostatnými obcami mikroregiónu Juh Šíravy. Riešenie problémov dopravnej infraštruktúry bude zabezpečované prostredníctvom KSK.

Obec nemá dobudovanú ani sociálnu infraštruktúru, najmä v oblasti kultúry a športu. Pre rozvoj kultúrneho života v obci je potrebné zlepšiť podmienky v kultúrnom dome a rozšíriť formy jeho využitia aj v prospech aktivít pre rozvoj komunitného života v obci, príp. v rámci rozvoja cestovného ruchu. Aj keď obec má pomerne dobre zachovaný pôvodný vidiecky charakter zástavby a vnútorných priestorov obce, je potrebné zlepšiť kvalitu a estetickú úroveň verejných priestorov obce. Opatrenie jedného zo špecifických cieľov rozvojovej stratégie obce je orientované na odstránenie problémov aj v tejto oblasti.

V oblasti ľudských zdrojov sa disparity prejavujú najmä vysokou mierou nezamestnanosti a nízkou vzdelanosťou úrovňou. Preto sa dáva dôraz na podporu a organizovanie aktivít zameraných na zvyšovanie adaptability marginalizovaných skupín obyvateľov obce s cieľom zvýšiť ich schopnosti reagovať na zmenené ekonomické podmienky života a prispôbiť sa trhu práce.

Pre úspešné zvládnutie cieľov, priorít a opatrení, ktoré si obec vo svojej stratégii rozvoja vytýčila je dôležité posilňovanie spolupráce obce v rámci mikroregiónu Juh Šíravy ale aj rozvoj spolupráce s obcami v rámci celého rekreačného priestoru Zemplínskej šíravy.

Stratégia rozvoja obce je vypracovaná na obdobie nasledujúcich 7-mich rokov (2005 - 2011) a zameriava sa na využitie rozvojového potenciálu obce a na riešenie rozhodujúcich disparít vo vyššie uvedených oblastiach. Obec má rozpracovaný územný plán, ktorý sa spracováva ako súčasť spoločného územného plánu obcí mikroregiónu Juh Šíravy. Územný plán navrhuje funkčné využitie a priestorové usporiadanie územia obce a navrhuje rozvoj územia obce na obdobie cca 15 až 20 rokov. Tento koncepčný dokument bol základným východiskovým dokumentom pre tvorbu stratégie rozvoja obce a vypracovanie programovej štruktúry PHSR obce.

Na základe výstupov auditu územia a výsledkov SWOT analýzy obce boli určené kritické oblasti a k nim priradené tri špecifické ciele, ktoré sú zamerané na riešenie najzávažnejších disparít a využitie faktorov rozvoja. V zmysle určeného programového prístupu sú pre jednotlivé ciele stanovené priority, ktoré obsahujú súbor opatrení zameraných na riešenie identifikovaných disparít. Z dôvodu zosúladenia dokumentu s národnými programovými dokumentmi na podporu regionálneho rozvoja je štruktúra stratégie rozvoja obce postavená tak, aby bola dodržaná vnútorná aj vonkajšia koherencia opatrení medzi opatreniami PHSR obce a opatreniami príslušných národných a regionálnych programových dokumentov.

V zmysle tohto programového prístupu je štruktúra cieľov, priorít a opatrení nasledovná:

Globálny cieľ:

Zachovať a rozvíjať prírodné a kultúrne hodnoty obce, využiť ich pre rozvoj cestovného ruchu a podporou podnikania zabezpečiť udržateľný hospodársky a sociálny rozvoj obce

Špecifický cieľ č. 1:

Zachovať hodnoty prírodného prostredia a obnoviť ekologickú stabilitu krajiny

Priorita č. 1.1: **Obnova a ochrana hodnotného prírodného prostredia**

Opatrenie č. 1.1.1: **Obnova biodiverzity krajiny, zvýšenie jej ekologického a hospodárskeho potenciálu**

Opatrenie č. 1.1.2: **Ochrana a zachovanie prírodných hodnôt v krajine**

Špecifický cieľ č. 2:

Zvýšiť kvalitu sídelného prostredia obce rozvojom komunitného života, zvýšením úrovne sociálnej infraštruktúry a dobudovaním technického vybavenia v obci

Priorita č. 2.1: **Rozvoj komunity a zvýšenie kvality sociálneho prostredia**

Opatrenie č. 2.1.1: **Podpora komunitných aktivít a zachovania kultúrnych tradícií**

Opatrenie č. 2.1.2: **Rozvoj partnerstva**

Opatrenie č. 2.1.3: **Zvýšenie informovanosti a využívanie informačných technológií**

Opatrenie č. 2.1.4: **Zlepšenie infraštruktúry kultúrnych zariadení a rozvoj infraštruktúry športu**

Opatrenie č. 2.1.5: **Zlepšenie podmienok poskytovanie sociálnych služieb**

Opatrenie č. 2.1.6: **Zvýšenie kvality verejných priestorov obce a rozvoj bývania**

Priorita č. 2.2: **Dobudovanie dopravnej a environmentálnej infraštruktúry**

Opatrenie č. 2.2.1: **Zlepšenie dopravnej infraštruktúry**

Opatrenie č. 2.2.2: **Zlepšenie podmienok zásobovania pitnou vodou a odkanalizovanie územia obce**

Opatrenie č. 2.2.3: **Dobudovanie infraštruktúry separácie komunálneho odpadu a environmentálna osveťa**

Špecifický cieľ č. 3:

Zvýšiť hospodársky potenciál obce podporou podnikania, rozvojom poľnohospodárskej výroby a vytvorením podmienok pre cestovný ruch a ekoturizmus

Priorita č. 3.1: **Rozvoj podnikania a zvýšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárstva**

Opatrenie č. 3.1.1: **Vytvorenie podmienok pre podnikanie**

Opatrenie č. 3.1.2: **Podpora malého a stredného podnikania**

Opatrenie č. 3.1.3: **Podpora rozvoja poľnohospodárstva a diverzifikácie činností**

Priorita č. 3.2: **Rozvoj cestovného ruchu**

Opatrenie č. 3.2.1: **Vytvorenie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu a ekoturizmu**

Opatrenie č. 3.2.2: **Rozvoj podnikania v oblasti ponuky služieb cestovného ruchu**

Opatrenie č. 3.2.3: **Propagácia potenciálu obce v rámci cestovného ruchu**

Programová štruktúra PHSR obce je zostavená tak, aby bol dodržaný súlad medzi týmto programovým dokumentom a programovými dokumentmi na podporu regionálneho rozvoja prijatými na národnej a regionálnej úrovni. Ciele, priority a opatrenia PHSR obce Hnojné sú kompatibilné s cieľmi, prioritami a opatreniami Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja (PHSR KSK) a s cieľmi národných programových dokumentov:

- Národný rozvojový plán (NRP)
- Operačný program Základná infraštruktúra (OP ZI)
- Sektorový operačný program Priemysel a služby (SOP PS)
- Sektorový operačný program Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (SOP PaRV)
- Sektorový operačný program Ľudské zdroje (SOP LZ) , vrátane Fondu sociálneho rozvoja (FSR)

Previazanosť cieľov a opatrení medzi programovou štruktúrou PHSR obce a programovými dokumentmi na podporu regionálneho rozvoja prijatými na národnej a regionálnej úrovni je uvedená v nasledovnom prehľade. Previazanosť s PHSR KSK je zdokumentovaná iba na úrovni cieľov.

a) Previazanosť na úrovni globálneho cieľa:

Globálny cieľ PHSR obce Hnojné: Zachovať a rozvíjať prírodné a kultúrne hodnoty obce, využiť ich pre rozvoj cestovného ruchu a podporou podnikania zabezpečiť udržateľný hospodársky a sociálny rozvoj obce

je v súlade s:

- **prioritami Národného rozvojového plánu**
 - Priorita č. 1: Rast konkurencieschopnosti priemyselnej výroby a služieb a rozvoj domáceho rastového potenciálu
 - Priorita č. 2: Rast zamestnanosti založený na kvalifikovanej a flexibilnej pracovnej sile v podmienkach zvyšovania efektívnosti trhu práce
 - Priorita č. 3: Multifunkčné poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka
 - Priorita č. 4: Rozvoj infraštruktúry podporujúcej vyvážený regionálny rozvoj
- **cieľmi Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja**
 - Globálny cieľ č. 1: Znižovanie zaťaženia životného prostredia
 - Globálny cieľ č. 3: Významné zvýšenie ekonomickej aktivity malého a stredného podnikania z domácich zdrojov, dôraz na znižovanie nezamestnanosti
 - Globálny cieľ č. 4: Dobudovanie infraštruktúry
 - Globálny cieľ č. 5: Posilňovanie sociálneho kapitálu a inštitucionálnej spolupráce
 - Globálny cieľ č. 6: Rozvoj poľnohospodárstva a vidieka

b) Previazanosť na úrovni špecifických cieľov a priorít:

Vonkajšia koherencia cieľov PHSR obce:

Ciele PHSR obce	Ciele programových dokumentov na národnej úrovni
Špecifický cieľ č. 1: Zachovať hodnoty prírodného prostredia a obnoviť ekologickú stabilitu krajiny	<u>SOP PaRV:</u> Priorita č. 2: Podpora trvalo udržateľného rozvoja vidieka <u>PHSR KSK:</u> Špecifický cieľ č. 1.3: Zachovanie osobitne chránených častí prírody, obnova území s narušeným životným prostredím, sanácia prostredia Špecifický cieľ č. 6.1: Rozvoj vidieka a uchovanie jeho tradícií
Špecifický cieľ č. 2: Zvýšiť kvalitu sídelného prostredia obce rozvojom komunitného života, zvýšením úrovne sociálnej infraštruktúry a dobudovaním technického vybavenia v obci	<u>SOP IŽ:</u> Priorita č. 2: Posilnenie sociálnej inklúzie a rovnosti príležitostí na trhu práce <u>OP ZI:</u> Priorita č. 3: Lokálna infraštruktúra Priorita č. 2: Environmentálna infraštruktúra alt. Kohézny fond <u>PHSR KSK:</u> Špecifický cieľ č. 1.2: Minimalizácia tvorby odpadov, materiálové a energetické zhodnocovanie odpadov Špecifický cieľ č. 4.2: Rozvoj informačno-komunikačných technológií a masového využitia internetu

Ciele PHSR obce	Ciele programových dokumentov na národnej úrovni
	Špecifický cieľ č. 4.3: Rozvoj technickej infraštruktúry regiónu Špecifický cieľ č. 5.1: Rozvoj sociálnej oblasti a podpora marginalizovaných skupín Špecifický cieľ č. 5.3: Uchovanie, posilnenie identity a zveľadenie a sprístupnenie kultúrohistorického dedičstva rôznych národností, cirkví a kultúr
Špecifický cieľ č. 3: Zvýšiť hospodársky potenciál obce podporou podnikania, rozvojom poľnohospodárskej výroby a vytvorením podmienok pre cestovný ruch a ekoturizmus	<u>SOP PS:</u> Priorita č. 1: Rast konkurencieschopnosti priemyslu a služieb využitím rozvoja domáceho rastového potenciálu Priorita č. 2: Rozvoj cestovného ruchu <u>SOP PaRV:</u> Priorita č. 1 : Podpora produktívneho poľnohospodárstva <u>PHSR KSK:</u> Špecifický cieľ č. 3.1: Zlepšenie podnikateľského prostredia Špecifický cieľ č. 3.2: Podpora konkurencieschopnosti produkcie malých a stredných podnikateľov, zvyšovanie exportu Špecifický cieľ č. 3.3: Rozvoj cestovného ruchu Špecifický cieľ č. 6.1: Rozvoj vidieka a uchovanie jeho tradícií Špecifický cieľ č. 6.2: Zlepšenie poľnohospodárskeho výrobného sektoru vrátane potravinárskeho priemyslu

c) Previazanosť na úrovni opatrení:

Vonkajšia koherencia opatrení PHSR obce

Opatrenia PHSR obce	Opatrenia programových dokumentov na národnej úrovni
Priorita č. 1.1: Obnova a ochrana hodnotného prírodného prostredia Opatrenie č. 1.1.1: <i>Obnova biodiverzity krajiny, zvýšenie jej ekologického a hospodárskeho potenciálu</i>	<u>SOP PaRV:</u> Priorita č. 2: Podpora trvalo udržateľného rozvoja vidieka Opatrenie č. 2.3: Podpora prispôsobenia a rozvoja vidieckych oblastí Podopatrenie č. 2.3.1: Pozemkové úpravy
Priorita č. 1.1: Obnova a ochrana hodnotného prírodného prostredia Opatrenie č. 1.1.2: <i>Ochrana a zachovanie prírodných hodnôt v krajii</i>	<u>OP ZI:</u> Priorita č. 2: Environmentálna infraštruktúra Opatrenie č. 2.4: Ochrana, zlepšenie a regenerácia prírodného prostredia
Priorita č. 2.1: Rozvoj komunity a zvýšenie kvality sociálneho prostredia Opatrenie č. 2.1.1: <i>Podpora komunitných aktivít a zachovania kultúrnych tradícií</i>	<u>SOP I'Z:</u> Priorita č. 2: Posilnenie sociálnej inklúzie a rovnosti príležitostí na trhu práce Opatrenie č. 2.1: Zlepšenie zamestnateľnosti skupín ohrozených sociálnym vylúčením FSR – Výzva 1, Téma č. 2: Podpora projektov v komunitách (aktivity zamerané na rozvoj komunit)

Opatrenia PHSR obce	Opatrenia programových dokumentov na národnej úrovni
Priorita č. 2.1: Rozvoj komunity a zvýšenie kvality sociálneho prostredia Opatrenie č. 2.1.2: <i>Rozvoj partnerstva</i>	Opatrenie nie je podporované zo štrukturálnych fondov
Priorita č. 2.1: Rozvoj komunity a zvýšenie kvality sociálneho prostredia Opatrenie č. 2.1.3 : <i>Zvýšenie informovanosti a využívanie informačných technológií</i>	<u>OP ZI:</u> Priorita č. 3: Lokálna infraštruktúra Opatrenie č. 3.2: Budovanie a rozvoj informačnej spoločnosti pre verejný sektor
Priorita č. 2.1: Rozvoj komunity a zvýšenie kvality sociálneho prostredia Opatrenie č. 2.1.4: <i>Zlepšenie infraštruktúry kultúrnych zariadení a rozvoj infraštruktúry športu</i>	<u>OP ZI:</u> Priorita č. 3: Lokálna infraštruktúra Opatrenie č. 3.1: Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry v regiónoch Podopatrenie č. 3.1.4: Budovanie a rozvoj kultúrnej infraštruktúry
Priorita č. 2.1: Rozvoj komunity a zvýšenie kvality sociálneho prostredia Opatrenie č. 2.1.5: <i>Zlepšenie podmienok poskytovanie sociálnych služieb</i>	Opatrenie nie je podporované zo štrukturálnych fondov
Priorita č. 2.1: Rozvoj komunity a zvýšenie kvality sociálneho prostredia Opatrenie č. 2.1.6: <i>Zvýšenie kvality verejných priestorov obce a rozvoj bývania</i>	<u>OP ZI:</u> Priorita č. 3: Lokálna infraštruktúra Opatrenie č. 3.4: Renovácia a rozvoj obcí
Priorita č. 2.2: Dobudovanie dopravnej a environmentálnej infraštruktúry Opatrenie č. 2.2.1: <i>Zlepšenie dopravnej infraštruktúry</i>	Opatrenie nie je podporované zo štrukturálnych fondov
Priorita č. 2.2: Dobudovanie dopravnej a environmentálnej infraštruktúry Opatrenie č. 2.2.2: <i>Zlepšenie podmienok zásobovania pitnou vodou a odkanalizovanie územia obce</i>	<u>OP ZI:</u> Priorita č.2: Environmentálna infraštruktúra Opatrenie č. 2.3: Zlepšenie a rozvoj infraštruktúry na ochranu a racionálne využívanie vôd alt. Kohézny fond
Priorita č. 2.2: Dobudovanie dopravnej a environmentálnej infraštruktúry Opatrenie č. 2.2.3: <i>Dobudovanie infraštruktúry separácie komunálneho odpadu a environmentálna osveťa</i>	<u>OP ZI:</u> Priorita č. 2: Environmentálna infraštruktúra Opatrenie č. 2.3: Zlepšenie a rozvoj infraštruktúry odpadového hospodárstva
Priorita č. 3.1: Rozvoj podnikania a zvýšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárstva Opatrenie č. 3.1.1: <i>Vytvorenie podmienok pre podnikanie</i>	<u>SOP PS:</u> Priorita č. 1: Rast konkurencieschopnosti priemyslu a služieb využitím rozvoja domáceho rastového potenciálu Opatrenie č. 1.2: Podpora budovania a rekonštrukcie infraštruktúry
Priorita č. 3.1: Rozvoj podnikania a zvýšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárstva Opatrenie č. 3.1.2: <i>Podpora malého a stredného podnikania</i>	<u>SOP PS:</u> Priorita č. 1: Rast konkurencieschopnosti priemyslu a služieb využitím rozvoja domáceho rastového potenciálu Opatrenie č. 1.1: Podpora rozvoja nových a existujúcich podnikov a služieb
Priorita č. 3.1: Rozvoj podnikania a zvýšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárstva Opatrenie č. 3.1.3: <i>Podpora rozvoja poľnohospodárstva a diverzifikácie</i>	<u>SOP PaRV:</u> Priorita č. 1 : Podpora produktívneho poľnohospodárstva Opatrenie č. 1.1: Investície do poľnohospodárskych podnikov

Opatrenia PHSR obce	Opatrenia programových dokumentov na národnej úrovni
<i>činností</i>	
Priorita č. 3.2: Rozvoj cestovného ruchu Opatrenie č. 3.2.1: <i>Vytvorenie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu a ekoturizmu</i>	<u>SOP PS:</u> Priorita č. 2: Rozvoj cestovného ruchu Opatrenie č. 2.1: Podpora budovania a rekonštrukcie infraštruktúry cestovného ruchu
Priorita č. 3.2: Rozvoj cestovného ruchu Opatrenie č. 3.2.2: <i>Rozvoj podnikania v oblasti ponuky služieb cestovného ruchu</i>	<u>SOP PS:</u> Priorita č. 2: Rozvoj cestovného ruchu Opatrenie č. 2.2: Podpora podnikateľských aktivít cestovného ruchu
Priorita č. 3.2: Rozvoj cestovného ruchu Opatrenie č. 3.2.3: <i>Propagácia potenciálu obce v rámci cestovného ruchu</i>	<u>SOP PS:</u> Priorita č. 2: Rozvoj cestovného ruchu Opatrenie č. 2.3: Podpora propagácie cestovného ruchu a tvorba informačného systému

3.3.2 Merateľné ukazovatele

Definovanie merateľných ukazovateľov súvisí so zameraním rozvojovej stratégie. V tomto zmysle je programová štruktúra, čiže ciele, priority, opatrenia a aktivity výsledkom predchádzajúcich postupov pri tvorbe dokumentu PHSR obce.

Merateľné ukazovatele sú priradené k jednotlivým opatreniam podľa charakteru ich vecných špecifik. Stratégia dokumentu PHSR obce vychádza zo strategických prístupov predstaviteľov obce a udáva spôsob realizácie cieľov. Takto definované merateľné ukazovatele budú jedným zo základných nástrojov monitorovania realizácie PHSR obce .

Opatrenia PHSR obce	Merateľné ukazovatele
Priorita č. 1.1: Obnova a ochrana hodnotného prírodného prostredia Opatrenie č. 1.1.1: <i>Obnova biodiverzity krajiny, zvýšenie jej ekologickeho a hospodárskeho potenciálu</i>	- projekt pozemkových úprav - revízia regionálneho územného systému ekologickej stability - návrh miestneho územného systému ekologickej stability - ROEP - krajinno- ekologicá štúdia širšieho územia obce - hydrologická štúdia územia - štúdia uskutočniteľnosti zásahov do hydrologického režimu na území obce a širšom zázemí - objem finančných prostriedkov vynaložených na realizáciu uvedených zámerov - počet podaných projektov na získanie finančných prostriedkov
Priorita č. 1.1: Obnova a ochrana hodnotného prírodného prostredia Opatrenie č. 1.1.2: <i>Ochrana a zachovanie prírodných hodnôt v krajii</i>	- manažmentový plán chráneného areálu Zemplínska šírava - štúdia využitia chráneného areálu pre ekoturizmus - objem finančných prostriedkov vynaložených na realizáciu uvedených zámerov - počet podaných projektov na získanie finančných prostriedkov
Priorita č. 2.1: Rozvoj komunity a zvýšenie kvality sociálneho prostredia Opatrenie č. 2.1.1: <i>Podpora komunitných aktivít a zachovania kultúrnych</i>	- koncepcia podpory a rozvoja kultúry v obci - akčný plán podpory a rozvoja kultúry v obci - počet vytvorených spolkov - plán rozvoja existujúcich združení a spolkov

Opatrenia PHSR obce	Merateľné ukazovatele
<i>tradícií</i>	- objem finančných prostriedkov vynaložených na realizáciu uvedených zámerov koncepcia podpory a rozvoja kultúry v obci - koncepcia výchovy a vzdelávania pre marginalizované skupiny - počet zúčastnených osôb z marginalizovaných skupín - objem finančných prostriedkov vynaložených na realizáciu uvedených zámerov - počet podaných projektov na získanie finančných prostriedkov z fondov EÚ na podporu komunitných aktivít a kultúrnych tradícií, na podporu zvýšenia miery zamestnatelnosti v obci
Priorita č. 2.1: Rozvoj komunity a zvýšenie kvality sociálneho prostredia Opatrenie č. 2.1.2: <i>Rozvoj partnerstva</i>	- dobudované inštitucionálne zázemie mikroregiónu - počet rokovaní s cieľom rozvoja partnerstva s obcami v SR aj zahraničí - počet projektov podaných na báze definovaného partnerstva - objem finančných prostriedkov vynaložených na realizáciu uvedených zámerov
Priorita č. 2.1: Rozvoj komunity a zvýšenie kvality sociálneho prostredia Opatrenie č. 2.1.3 : <i>Zvýšenie informovanosti a využívanie informačných technológií</i>	- koncepcia informovanosti a informatizácie obce v rámci mikroregiónu - akčný plán realizácie koncepcie informovanosti a informatizácie - zriadená a funkčná internetová stránka - štúdia uskutočniteľnosti zavedenia internetu do domácností - počet domových a bytových prípojk na internet - štúdia uskutočniteľnosti zavedenia káblovej televízie do domácností - objem finančných prostriedkov vynaložených na realizáciu uvedených zámerov - počet podaných projektov na získanie finančných prostriedkov z fondov EÚ
Priorita č. 2.1: Rozvoj komunity a zvýšenie kvality sociálneho prostredia Opatrenie č. 2.1.4: <i>Zlepšenie infraštruktúry kultúrnych zariadení a rozvoj infraštruktúry športu</i>	- technická dokumentácia na rekonštrukciu objektov a zariadenia - plán na zavedenie zmeny doterajšej funkcie objektu bývalej školy - štúdia uskutočniteľnosti výstavby športových plôch - technická dokumentácia na výstavbu viacúčelového ihriska - plán na založenie klubu dôchodcov - rekonštrukcia a dobudovanie kostolov - objem finančných prostriedkov vynaložených na realizáciu uvedených zámerov - počet podaných projektov na získanie finančných prostriedkov z fondov EÚ
Priorita č. 2.1: Rozvoj komunity a zvýšenie kvality sociálneho prostredia Opatrenie č. 2.1.5: <i>Zlepšenie podmienok poskytovanie sociálnych služieb</i>	- štúdia uskutočniteľnosti poskytovania sociálnych služieb pre dôchodcov v obci a mikroregióne - štúdia uskutočniteľnosti poskytovania zdravotníckych služieb v obci a mikroregióne - objem finančných prostriedkov vynaložených na realizáciu uvedených zámerov - počet podaných projektov na získanie finančných prostriedkov z fondov EÚ
Priorita č. 2.1: Rozvoj komunity a zvýšenie kvality sociálneho prostredia Opatrenie č. 2.1.6: <i>Zvýšenie kvality verejných priestorov obce a rozvoj</i>	- projekt komplexnej úpravy verejných priestorov - objem finančných prostriedkov vynaložených na realizáciu uvedených zámerov - koncepcia rozvoja bývania v obci

Opatrenia PHSR obce	Merateľné ukazovatele
bývania	- štúdia uskutočniteľnosti realizácie infraštruktúry na podporu rozvoja bývania - počet nových rodinných domov - objem finančných prostriedkov vynaložených na realizáciu uvedených zámerov - počet podaných projektov na získanie finančných prostriedkov z fondov EÚ
Priorita č. 2.2: Dobudovanie dopravnej a environmentálnej infraštruktúry Opatrenie č. 2.2.1: <i>Zlepšenie dopravnej infraštruktúry</i>	- technická dokumentácia na vybudovanie cesty III. triedy Hnojné- Fekišovce - počet bkm vybudovanej cesty - technická dokumentácia na rekonštrukciu štátnej cesty III. triedy, ktorá prechádza obcou - počet bkm rekonštruovanej cesty - objem finančných prostriedkov preinvestovaných na realizáciu uvedených zámerov
Priorita č. 2.2: Dobudovanie dopravnej a environmentálnej infraštruktúry Opatrenie č. 2.2.2: <i>Zlepšenie podmienok zásobovania pitnou vodou a odkanalizovanie územia obce</i>	- technická dokumentácia na vybudovanie infraštruktúry pre odkanalizovanie obce - štúdia uskutočniteľnosti vybudovania kanalizácie a ČOV - počet bkm verejnej kanalizácie - počet m3 prečistenej vody v čistiarnach odpadových vôd - počet napojených domových na uvedenú infraštruktúru - objem finančných prostriedkov vynaložených na realizáciu uvedených zámerov - počet podaných projektov na získanie finančných prostriedkov z fondov EÚ
Priorita č. 2.2: Dobudovanie dopravnej a environmentálnej infraštruktúry Opatrenie č. 2.2.3: <i>Dobudovanie infraštruktúry separácie komunálneho odpadu a environmentálna osveťa</i>	- zavedený integrovaný systém separovaného zberu odpadov mikroregiónu - likvidované divoké skládky odpadov - koncepcia environmentálnej výchovy pre obyvateľov obce v rámci mikroregiónu - počet zrealizovaných výchovných programov a iných aktivít - počet účastníkov výchovných programov a akcií - objem vynaložených finančných prostriedkov vynaložených na realizáciu uvedených zámerov - počet podaných projektov na získanie finančných prostriedkov z fondov EÚ
Priorita č. 3.1: Rozvoj podnikania a zvýšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárstva Opatrenie č. 3.1.1: <i>Vytvorenie podmienok pre podnikanie</i>	- štúdia uskutočniteľnosti na zriadenie podnikateľského inkubátora v rámci mikroregiónu - koncepcia podnikateľského vzdelávania - počet preškolených účastníkov - počet vzdelávacích kurzov, seminárov a školení - marketingový plán na propagáciu podnikania v obci - objem finančných prostriedkov vynaložených na realizáciu uvedených zámerov - počet podaných projektov na získanie finančných prostriedkov z fondov EÚ
Priorita č. 3.1: Rozvoj podnikania a zvýšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárstva Opatrenie č. 3.1.2: <i>Podpora malého a stredného podnikania</i>	- štúdia uskutočniteľnosti zriadenia prevádzok nezávadnej výroby - počet zriadených prevádzok nezávadnej výroby - objem finančných prostriedkov vynaložených na realizáciu uvedených zámerov - počet podaných projektov na získanie finančných prostriedkov z fondov EÚ
Priorita č. 3.1: Rozvoj podnikania a zvýšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárstva	- štúdia uskutočniteľnosti zmeny funkcie objektov poľnohospodárskej výroby - projekt diverzifikácie podnikateľských činností v oblasti

Opatrenia PHSR obce	Merateľné ukazovatele
Opatrenie č. 3.1.3: <i>Podpora rozvoja poľnohospodárstva a diverzifikácie činností</i>	poľnohospodárstva - objem finančných prostriedkov vynaložených na obnovu a modernizáciu strojového parku, technického a technologického vybavenia - objem finančných prostriedkov vynaložených na zakúpenie technológií na bezpečné uskladnenie a spracovanie odpadov vody a biologického odpadu z poľnohospodárskej výroby - počet zakúpených zariadení strojového parku, technického a technologického vybavenia - objem finančných prostriedkov vynaložených na realizáciu uvedených zámerov - počet podaných projektov na získanie finančných prostriedkov z fondov EÚ
Priorita č. 3.2: Rozvoj cestovného ruchu Opatrenie č. 3.2.1: <i>Vytvorenie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu a ekoturizmu</i>	- koncepcia rozvoja cestovného ruchu a ekoturizmu - štúdia uskutočniteľnosti rozvoja cestovného ruchu a ekoturizmu - projekt cyklistického chodníka - počet km cyklistického chodníka - projekt rekonštrukcie múzea - projekt na vybudovanie skanzenu pri múzeu - projekt na vybudovanie vyhliadkovej veže - technická dokumentácia na vybudovanie náučného a informačného centra v prírodnej rezervácii - manažmentový plán využívania náučného a informačného centra v prírodnej rezervácii - objem finančných prostriedkov vynaložených na realizáciu uvedených zámerov - počet podaných projektov na získanie finančných prostriedkov z fondov EÚ
Priorita č. 3.2: Rozvoj cestovného ruchu Opatrenie č. 3.2.2: <i>Rozvoj podnikania v oblasti ponuky služieb cestovného ruchu</i>	- počet prevádzok služieb cestovného ruchu - počet ubytovacích a stravovacích zariadení - štúdia uskutočniteľnosti zmeny funkcie neobývaných rodinných domov a chalúp na účely rozvoja cestovného ruchu a ekoturizmu - objem finančných prostriedkov vynaložených na realizáciu uvedených zámerov - počet podaných projektov na získanie finančných prostriedkov z fondov EÚ
Priorita č. 3.2: Rozvoj cestovného ruchu Opatrenie č. 3.2.3: <i>Propagácia potenciálu obce v rámci cestovného ruchu</i>	- marketingový plán propagácie rozvoja cestovného ruchu v obci ako súčasť propagácie mikroregiónu - počet vydaných propagačných materiálov - objem finančných prostriedkov vynaložených na realizáciu uvedených zámerov

4 FINANČNÝ PLÁN

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je koncipovaný s výhľadom na obdobie nasledujúcich 7-mich rokov. Jeho realizácia je podmienená disponibilnosťou finančných zdrojov. Ide teda o schopnosť obce získať dostatočné zdroje potrebné na financovanie aktivít, ktoré sú pre rozvoj obce v navrhnutom plánovacom období rozhodujúce. Okrem zdrojov vlastného rozpočtu obce môžu sa využiť aj zdroje zo štátneho rozpočtu, rezortných programov a štátnych fondov. Rozpočet Košického samosprávneho kraja môže byť jedným z ďalších finančných zdrojov pre zabezpečenie realizácie PHSR obce. Vybrané aktivity môžu byť finančne dotované aj zo zdrojov podporných grantov príslušných nadácií a MVO. Nezanedbateľné finančné zdroje predstavujú aj prostriedky zainteresovaných fyzických osôb, právnických osôb a združení a tiež úvery bankového sektoru. Vzhľadom na súčasný stav v tvorbe príjmov rozpočtu obce možno očakávať, že v najbližšom období budú rozhodujúcim finančným zdrojom pre realizáciu oprávnených aktivít PHSR obce štrukturálne fondy EÚ.

Indikatívny finančný plán špecifikuje pre každú prioritu a opatrenie na každý rok finančný prídelen. Ide o finančný prídelen plánovaný ako príspevok z každého fondu a podľa potreby aj z iných finančných nástrojov (pokiaľ priamo prispievajú k príslušnému finančnému plánu), ako aj o celkovú výšku verejných a odhadovaných súkromných zdrojov, ktoré zodpovedajú podielu každého jednotlivého fondu. Finančný náklad pre aktivity, ktorých príprava je zatiaľ málo rozpracovaná, je predbežný a rozdelenie financií podľa zdrojov a rokov je orientačné. Až pri tvorbe rozpočtu obce na príslušný rok sa budú pravidelne vyčleňovať disponibilné finančné zdroje pre realizáciu PHSR na základe pripravovaných konkrétnych projektov a v závislosti od ich schválenia bude tento ročný finančný plán aktualizovaný.

Vzhľadom na to, že v súčasnosti je čerpanie finančných zdrojov na podporu regionálneho rozvoja zo štrukturálnych fondov EÚ ohraničené skráteným programovacím obdobím na roky 2004 - 2006, do finančného plánu PHSR obce sú zaradené iba tie aktuálne aktivity, ktoré obec plánuje realizovať v rokoch 2005 a 2006. V tomto skrátenom programovacom období pre roky 2004 - 2006 prevažne platí, že zdroje EÚ predstavujú 75 % a verejné zdroje 25 %, pričom spolufinancovanie obce je 5 %. Pre projekty podnikateľských subjektov môže byť spolufinancovanie zvýšené až na 50 %.

V roku 2006, kedy možno očakávať, že budú už prijaté národné programovacie dokumenty na nasledujúce programovacie obdobie 2007 - 2013, bude PHSR obce aktualizovaný, vrátane dopracovania finančného plánu.

Plánované aktivity (projekty) na obdobie rokov 2005 a 2006:

Rok	PHSR obce		Finančný náklad v mil. Sk	Finančné zdroje EÚ	Iný finančný zdroj
	Priority a opatrenia	Aktivity/projekty			
2005	Priorita č. 2.2: Dobudovanie dopravnej a environmentálnej infraštruktúry Opatrenie č. 2.2.2: Zlepšenie podmienok zásobovania pitnou vodou a odkanalizovanie územia obce	1/05. 1) Výstavba vodovodu v rámci projektu Zásobovanie pitnou vodou a odkanalizovanie Juhovýchodného Zemplína (v realizácii – 07.2005 ukončenie časti projektu v rámci mikroregiónu Juh Šíravy, 01.2007 ukončenie celého projektu)	54,30	OP ZI: Priorita č.2: Environmentálna infraštruktúra Opatrenie č.2.1 resp. predvstupový program ISPA	VVS, a.s. Košice

1) Spoločný projekt pre obce mikroregiónu Juh Šíravy a obce Juhovýchodného Zemplína

Finančná tabuľka PHSR obce podľa priorít a opatrení na roky 2005 -2008 /v mil. Sk/

Priorita/ Opatrenie	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkr. zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionál. zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Rok 2005									
Priorita č. 2.2 Opatrenie č.2.2.2 aktivita č.1/05	54,30 ^{*)}	54,30	38	16,30	13,60	2,70	-	-	-
Spolu (projekty obce)									
Rok 2006									
Spolu (projekty obce)									

^{*)} Finančný náklad pre všetky zainteresované obce

5 ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE

V zmysle zákona č. 503/2001Z.z. o podpore regionálneho rozvoja a zákona č. 351/2004 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa tento zákon, obec má zabezpečiť realizáciu PHSR obce a pravidelne vyhodnocovať jeho plnenie. Pre zabezpečenie realizácie PHSR obce je potrebné zostaviť systém inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia a vytvoriť potrebné mechanizmy spolupráce a tvorby partnerstva, ktorými sa dosiahne efektívnosť procesu prípravy projektov na realizáciu opatrení PHSR obce. Dosiahnuté výsledky musia byť vyhodnocované prostredníctvom pravidelného monitorovania. Na základe získaných poznatkov sa bude rozhodovať o aktualizácii PHSR obce.

5.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie

- **Orgány**

Orgány obce, v zmysle zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, čiže obecné zastupiteľstvo a starosta obce, sú zodpovedné za systém riadenia plnenia opatrení PHSR obce. Zabezpečujú činnosti, ktoré sú potrebné na zabezpečenie efektívnosti a účinnosti stanovených opatrení a ich optimálnu implementáciu a sú adresne a osobne zapojené do rozvoja obce a tak i do plnenia opatrení na realizáciu PHSR obce.

- **Zamestnanci**

Zamestnanci Obecného úradu sú zainteresovaní na plnení PHSR obce a opatrení na jeho realizáciu. Pracovníci kompetentní za jednotlivé úseky úloh samosprávy obce budú zodpovední aj za relevantné úlohy vyplývajúce z PHSR obce. Pracovník zodpovedný za ekonomickú a finančnú agendu sleduje finančné plnenie PHSR a jeho opatrení.

Asistent starostu obce bude sledovať, iniciatívne dávať návrhy a plniť súvisiace úlohy administratívneho charakteru pri realizácii PHSR obce, ako aj prípravy projektov navrhnutých v opatreniach PHSR a takisto aj ich realizácie.

Pracovník plniaci funkciu kontrolóra bude plniť pri realizácii PHSR činnosti, relevantné svojim povinnosťami a právami vyplývajúcim zo svojej funkcie v samospráve obce.

Kompetentní pracovníci budú, v rámci svojich stanovených kompetencií a práv na pravidelných mesačných poradách sledovať stav plnenia opatrení PHSR a budú prijímať v prípade disproporcií nevyhnutné krátkodobé operatívne opatrenia.

- **Programový dokument**

Orgány obce (starostka a Obecné zastupiteľstvo) implementujú strednodobú stratégiu rozvoja obce prostredníctvom dokumentu PHSR obce Hnojné. Programový dokument sa týka všetkých aktérov a podporujú ho súvisiace zmysluplné projekty.

Programový dokument PHSR bol pripravený prostredníctvom procesov interaktívneho strategického plánovania. Stratégia definovaná v PHSR obce je založená na súčasných a budúcich potrebách a očakávaní zainteresovaných strán, vychádza z kľúčových disparít a stavia na faktoroch, ktoré ich odstraňujú alebo zmierňujú. Jej aktuálnosť sa bude opierať o informácie, získané z monitorovania a hodnotenia a získané poznatky sa budú pravidelne vyhodnocovať a podľa potreby budú prijímané operatívne opatrenia na optimálne napĺňanie cieľov stanovených v dokumente.

- **Finančné zdroje a partneri**

Obecné zastupiteľstvo dohliada na spoluprácu obce a obecného úradu s externými partnermi pri plnení PHSR obce. Pri plnení opatrení PHSR budú využívané verejné finančné zdroje. Na realizáciu jednotlivých opatrení PHSR bude obec žiadať spolufinancovanie zo štrukturálnych fondov EÚ prostredníctvom podávania žiadostí o nenávratný finančný príspevok z fondov EÚ.

V rozpočte obce na príslušný rok budú vytvorené vlastné finančné prostriedky obce na realizáciu týchto projektov podľa výšky potrebných vlastných zdrojov žiadateľa tak, aby to zodpovedalo požiadavkám stanoveným v príslušných programových výzvach.

Obecné zastupiteľstvo a starosta obce, ako orgány obce, budú riadiť partnerstvá a finančné toky v zmysle relevantných a platných predpisov, zákonov a nariadení.

- **Opatrenia na realizáciu programu**

Orgány obce budú navrhovať, riadiť a zlepšovať svoje procesy tak, aby podporili plnenie opatrení na realizáciu PHSR obce. Obecné zastupiteľstvo bude pravidelne monitorovať a vyhodnocovať stav plnenia opatrení PHSR obce a bude využívať dostupné nástroje, aby sa dosiahol uspokojivý priebeh plnenia PHSR a aby sa zvyšovala efektívnosť a účinnosť realizovaných projektov.

Opatrenia, ktoré boli v programovom dokumente stanovené s cieľom zabezpečenia hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce sú charakteru strednodobého až dlhodobého a naznačujú aj ďalšie dlhodobé ciele. Sú konkretizované tak, že zodpovedajú požiadavkám na rozvoj tejto obce a sú relevantné a realizovateľné z prostriedkov EÚ, alebo adresných fondov príslušných orgánov ústrednej štátnej správy.

- **Výsledky**

Výsledky očakávané pri realizácii PHSR obce, aj v období po realizácii jednotlivých opatrení sú v dokumente presne špecifikované a merateľné podľa stanovených a uvedených ukazovateľov a príslušných indikátorov. Na dosiahnutie uvedeného sú špecifikované adresné cieľové skupiny, termíny plnenia ako aj adresne zodpovední účastníci procesu realizácie PHSR obce.

- **Účinnosť a efektívnosť**

Dosahované efekty plánovaných alebo realizovaných opatrení, aktivít a projektov budú preukazované prostredníctvom podávania informácie a pravidelným monitorovaním, ako i hodnotiacich správ, ktoré sa budú pripravovať každoročne, vždy ku koncu kalendárneho roka. Efektívnosť a účinnosť budú skúmané najmä z pohľadu programovej štruktúry, orgánov a zdrojov financovania.

Výstupy, výsledky a dopady sa budú systematicky zhromažďovať. Ku každému ukazovateľu bola priradená očakávaná a reálna hodnota. Finančné toky sa budú monitorovať ako výstup, výsledok a reálna hodnota.

5.2 Monitorovanie a hodnotenie

Predmetom monitorovania bude PHSR obce Hnojné a jeho príslušné opatrenia. Zdrojom monitorovaných údajov budú monitorovacie správy, pripravované raz za rok, vždy ku koncu kalendárneho roka. Na základe záverov z monitorovacích správ, ktoré budú predkladať pracovníci, resp. stanovení zodpovední za plnenie jednotlivých opatrení.

Cieľom monitorovania bude zabezpečiť konzistentné a pravidelne doplňané štruktúrované informácie o plánovaných, realizovaných a ukončených opatreniach a príslušných projektoch. Predmetom monitorovania budú údaje súvisiace s jednotlivými presne stanovenými opatreniami podľa špecifikácie merateľných ukazovateľov.

- **Proces monitorovania a hodnotenia**

Proces monitorovania bude prebiehať podľa všeobecne zavedených zásad na monitorovanie a bude pozostávať zo zhromažďovania údajov o jednotlivých projektoch implementovaných obcou. Monitorovanie bude prebiehať každoročne. Každoročne bude pripravená hodnotiaca správa a následne bude spracovaný a prijatý plán realizácie opatrení na obdobie jedného roka, ktorý zohľadní skutkový stav a prijme krátkodobé opatrenia na obdobie nasledujúceho roka. Získané monitorované údaje a hodnotiace správy sa budú v nasledujúcich procesoch ďalej analyzovať a vyhodnocovať. Monitorované údaje sa budú ukladať v databáze Obecného úradu Hnojné.

Za vypracovanie hodnotiacich správ zodpovedajú orgány obce. Tieto správy sú výsledkom nasledovných druhov hodnotení:

- predbežné hodnotenie (ex ante),
- následné hodnotenie (ex post),
- tematické hodnotenie.

Všetky hodnotiace správy budú zamerané na vyhodnotenie efektívnosti a účinnosti realizovanej pomoci. Pri hodnotení účinnosti sa bude skúmať:

- celkový prínos realizovaných opatrení k cieľom stanoveným v PHSR obce,
- vzťah medzi plánovanými a realizovanými opatreniami.

Výsledky monitorovania a ich vyhodnotenia budú podkladom pre rozhodnutie orgánov obce o potrebe aktualizácie PHSR obce.